

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Tematiskt tillägg

Översiktsplan ÖP2001

 HYLTE KOMMUN

Antogs 19:e juni 2012

Vann laga kraft 17:e juli 2012

SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET

Dnr OP 2009/0153

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	4
2. Nulägesbeskrivning	4
3. Alternativ	5
<i>Nollalternativ</i>	5
<i>Huvudalternativ</i>	5
<i>Utformningsalternativ</i>	5
4. Riksintressen	5
5. Naturförhållanden och miljöeffekter	6
<i>Särskilt naturvårdsintresse</i>	6
<i>Miljö kvalitetsnormer för vatten</i>	7
<i>Risk för erosion och översvämning</i>	7
<i>Fauna</i>	8
<i>Flora</i>	10
<i>Odlingslandskap</i>	10
<i>Landskapsbild</i>	11
<i>Naturreservat</i>	11
<i>Natura 2000</i>	12
<i>Fornminnen</i>	14
6. Sociala konsekvenser	14
<i>Allmänna utgångspunkter</i>	14
<i>Ekonomisk utveckling och sysselsättning</i>	15
<i>Kulturvärden</i>	15
<i>Friluftsliv</i>	16
7. Åtgärder för att undvika skada på miljö och friluftsliv	16
<i>Skydd för vattenkvalitet</i>	16
<i>Fågelliv</i>	16
<i>Flora</i>	17
<i>Nyckelbiotoper</i>	17
<i>Odlingslandskap</i>	17
<i>Landskapsbild</i>	17
<i>Friluftsliv</i>	18
<i>Områden som skyddas av annan lagstiftning</i>	18
8. Fakta områdesvis och detaljerade ställningstaganden	19
<i>LIS-område 1. Höghulta sjö</i>	19
<i>LIS-område 2. Drängsjön</i>	21
<i>LIS-område 3. Prästasjön, Sjögårdssjön och Lillån</i>	22
<i>LIS-område 4. Nissan – Fröslida</i>	24
<i>LIS-område 5. Hagasjön och Glassjön</i>	25
<i>LIS-område 6. Nissan – Kanalen</i>	28
<i>LIS-område 7. Stora Skärshultasjön</i>	28
<i>LIS-område 8. Nyarpssjön</i>	30
<i>LIS-område 9. Stora Färgen – Bexet</i>	31
<i>LIS-område 10. Stora Färgen – Koudden</i>	32
<i>LIS-område 11. Mellan Färgen Hallaböke</i>	34
<i>LIS-område 12. Hallasjön</i>	35
<i>LIS-område 13. Södra Färgensjön–Löjenäs</i>	37
<i>LIS-område 14. Yasjön</i>	38

<i>LIS-område 15. Jällunden – Simmarydsnäs</i>	40
<i>LIS-område 16. Sörsjön och Hallasjön</i>	42
<i>LIS-område 17. Kroksjön</i>	43
<i>LIS-område 18. Unnen – Unnaryd</i>	45
<i>LIS-område 19. Unnen – Önnelvarn</i>	47
<i>LIS-område 20. Bolmen – Almesjö</i>	49
<i>LIS-område 21. Bolmen – Järanäs</i>	50
<i>LIS-område 22. Bolmen – Tiraholm</i>	51
<i>LIS-område 23. Bolmen – Möllekvärn</i>	53
9. Påverkan på miljömål	54
10. Ekonomiska konsekvenser	56
11. Uppföljning	56

Denna miljökonsekvensbeskrivning har utarbetats av:

Bitte Rosén-Nilsson, miljöstrateg

Tel: 0345-181 89

E-mail: bitte.rosenilsson@hylte.se

Tekniskt stöd: Bo Tengnäs, Naturbruk AB, Torsaberga, 310 38 Simlångsdalen

1. Sammanfattning

Hylte kommun har fantastiska förutsättningar för utveckling. Här kan vi erbjuda den goda boendemiljön som beskrivs i miljömålet ”God bebyggd miljö”. Genom god planering så att naturresursen inte förstörs, kan vi använda miljön och låta den bidra till utveckling och tillväxt i vår kommun.

Genom en ökad bebyggelse kan underlaget komma att stärkas i närliggande serviceorter där det idag finns skolor, mataffärer och andra inrättningar. Serviceorterna har ofta ett stort upptagningsområde och därför kan utpekade LIS-områden i mindre byar stärka befintligt serviceunderlag för hela kommunen.

Flertalet mindre byar har idag enskilda avloppslösningar. En utvidgad bebyggelse skulle kunna ge underlag för utbyggnad av ett gemensamt reningsverk eller utbyggnad av det kommunala ledningsnätet och på det sättet bidra till att miljökvaliteten i området inte försämras. Ingen av Hyltes sjöar har sänkt statusklassning på grund av övergödning. De flesta av Hylte kommuns sjöar är däremot drabbade av försurning och måste kalkas för att nå en god status. De sjöar och vattendrag som inte ingår i kalkningsprogrammet har ofta fått måttlig eller dålig statusklassning på grund av försurning.

Kulturmiljövärden är ofta starkt knutna till en fortsatt hävd. Kulturmiljön kan ofta främjas av ett stort intresse för platsen. Även friluftsliv och landsbygdsutveckling kan ofta sammanfalla. Där naturen erbjuder vackra former för rekreation samlas många människor och då finns det ofta behov av faciliteter och service. Några av de utpekade områdena sammanfaller med riksintresse för friluftsliv. En väl planerad utbyggnad inom strandskyddsområdet kan ibland gynna allemansrätten genom att göra naturen mer tillgänglig för alla.

För att underlätta framtida bygglovsarbete i de utpekade LIS-områdena har det gjorts en sammanställning av den flora och fauna som hittats vid tidigare inventeringar. Dessa uppgifter har kompletterats med en översiktlig beskrivning av naturen inom områdena baserat på fältbesiktning. Ornitologisk expertis har konsulterats angående fågellivet. En uppdatering av de värden som registrerats samt en bedömning av hur byggnationen bör utformas med hänsyn till detta bör göras i bygglovs eller detaljplaneskedet.

En av Hylte kommuns stora utmaningar är att vända den negativa befolkningstrenden. I allt väsentligt har ökade möjligheter till byggnation därmed ett positivt värde både för kommunen och dess näringsliv och sett ur ett socialt perspektiv. För lite folk är för närvarande ett tydligare problem än för mycket folk. Möjligheter till inflyttning för permanentboende behöver stärkas i hela kommunen. Fritidsboende har inte samma direkta positiva inverkan socialt, men fritidsboende alstrar ekonomisk verksamhet som i förlängningen även kan stimulera till ökat permanentboende.

2. Nulägesbeskrivning

Den 1 juli 2009 trädde nya bestämmelser för strandskyddet i kraft. Hylte kommun har arbetat fram ett förslag för en strandskyddsplan. I planen pekas 22 områden ut för strandskyddslättnader. I Hylte kommun finns det drygt 700 km strandsträcka. De LIS-områdena berör tillsammans ca 78 km av den sträckan, d v s ca 10% av kommunens stränder.

3. Alternativ

Nollalternativ

Utan en översiktsplan för strandskyddet kommer det inte att vara möjligt att tillämpa de nya reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Nollalternativet innebär att denna plan inte arbetas fram. Dispens kan fortfarande lämnas enligt de övriga sex särskilda skälen. Se sid. 11 i planbeskrivningen

Huvudalternativ

Huvudalternativet innebär att strandskyddsdispens kan sökas inom de utpekade LIS-områdena med särskilt skäl att de långsiktigt främjar utvecklingen på landsbygden. Det innebär också att kriterier är satta för vad som är landsbygdsutveckling. Om dessa kriterier för landsbygdsutveckling uppfylls, kan dispens med särskilt skäl om landsbygdsutveckling kunna sökas även utanför de utpekade områdena.

Utformningsalternativ

I bedömningen tas ingen alternativ lokalisering upp, då planens syfte är att fram områden som är möjliga för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. På sätt och vis kan man hävda att alla alternativa lokaliseringar tas upp genom att hela kommunen ses över i sökandet efter lämpliga utvecklingsområden. Utformningsalternativet kan snarare handla om antal hus och typ av byggnader som bör tillåtas i respektive område. Ställning till detta tas i bygglovs- eller detaljplaneskedet eftersom det kan variera mycket mellan områdena.

4. Riksintressen

Ett riksintresse anger att något är unikt eller speciellt i en region, i riket eller internationellt sett. Kommunen ska i sin planering visa på vilket sätt avsikten är att ta tillvara riksintressena.

I Hylte kommun finns riksintresse för Yrkesfiske, Rörligt friluftsliv, Naturvård och Kulturmiljövård. Områdena som är av riksintresse ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada intresset. Nedan beskrivs hur vart och ett av riksintressena kan tänkas samverka med utpekandet av LIS-områden i kommunen.

Yrkesfiske

Bolmen har klassats som riksintresse för yrkesfiske. Det yrkesfiske som bedrivs i Hylte kommun med Tiraholm som bas är del i en gårdsrörelse med bland annat gårdsbutik och restaurang. Ett av LIS-områdena omfattar ett område vid Tiraholm. Möjlighet till tillkommande bebyggelse där kan på olika sätt utgöra ett stöd till verksamheten, exempelvis genom att ge möjligheter till attraktivt boende för personal för verksamheten eller som tillkommande aktivitet med uthyrning. Ingen negativ påverkan kan förutses.

Rörligt friluftsliv

Bolmenområdet är klassat som riksintresse för rörligt friluftsliv. Detta inkluderar hela strandområdet för både Bolmen och Unnen samt området mellan dessa sjöar. Fem LIS-områden ligger inom detta område. Tillkommande bebyggelse bedöms inte inverka menligt på friluftslivet då de ligger i anslutning till befintlig bebyggelse.

Naturvård

Inom kommunen finns följande områden klassade som av Riksintresse för naturvård: *Storemossen-Färgån, Femsjöbygden, Yamossen, Lunnamossen, Ivås, Osberg-Bolkabo och Snokamossen.*

Av dessa är det endast Femsjöbygdens Riksintresse som mer påtagligt överlappar med tre LIS-områden (LIS-områden 11: Mellan Färgen–Hallaböke, 12: Hallasjön och 13: Södra Färgen–Löjenäs). Riksintresset för Femsjöbygden är främst relaterat till områdets betydelse som referensområde för mykologisk forskning. Detta värde relaterar till Elias Fries och efterföljande mykologers arbete i trakten. Områdena vid Hallaböke och Löjenäs ligger i anslutning till nyckelbiotoper och hänsyn bör tas till dessa vid planering av tillkommande bebyggelse och vägarbeten. Kommunens bedömning är att dessa värden är förenliga med en försiktig exploatering. Området vid Hallasjön är i periferin av det Riksintressanta området och i det området saknas nyckelbiotoper.

Kulturmiljövård

Inom kommunen finns följande områden klassade som av Riksintresse för kulturmiljövård: *Rydöbruk industrialanläggning med lång historia, Femsjö kyrkby, Ry by, Landeryd, Jälluntofta kyrkby, Ödegärdet (Södra Unnaryd).*

Av dessa är det Ödegärdet som ligger i omedelbar anslutning till ett LIS-område (LIS-område 17: Kroksjön). Inom Ödegärdet, som är naturreservat, är det äldre kultur lämningar som fossila åkrar som gör området intressant för kulturmiljövård. Dessa värden påverkas inte av tillkommande bebyggelse utanför reservatet.

5. Naturförhållanden och miljöeffekter

Särskilt naturvårdsintresse

En majoritet av kommunens sjöar med närområde är markerade med ”särskilt naturvårdsintresse” i översiktsplanen. För att härleda vad det är för naturvårdsintresse får man gå tillbaka till ”Natur i Halland - inventering och handlingsprogram för allmän naturvård” som gavs ut av Länsstyrelsen 1977. En övervägande del av utpekade LIS-områden anges som områden med särskilt naturvårdsintresse och enligt ovan nämnda inventering bör dessa områden skyddas främst på grund av ”landskapsbilden och/eller friluftslivet”. I förordet till ”Natur i Halland” står att materialet är att betrakta som ett arbetsprogram som ska underlätta avvägningen gentemot andra samhällsintressen. Hylte kommun menar att landsbygdsutveckling i strandnära lägen är ett sådant samhällsintresse.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Enligt 5 kapitlet i miljöbalken skall en miljö kvalitetsnorm ange de föroreningsnivåer eller störningsnivåer som människor kan utsättas för. Dessa får ej överskridas eller underskridas efter en viss angiven tidpunkt eller under en eller flera angivna tidsperioder.

En miljö kvalitetsnorm för en vattenförekomst talar om vilken status den ska ha vid en viss tidpunkt. I samband med att vattendirektivet implementerats i Sverige har alla sjöar och vattendrag klassificerats enligt en skala: hög, god, måttlig, otillfredsställande eller dålig status. Kommunerna är sedan tillsammans med andra lokala aktörer ålagda att ta fram åtgärdsprogram för att nå god status för var och en av vattenförekomsterna sitt område.

Flera av våra vattenförekomster i Hylte kommun uppnår inte god status på grund av försurning och kvicksilverförekomst. För kvicksilverförekomsten har vi fått ett generellt undantag med förklaringen ”sänkt krav på grund av att teknik för rening saknas”. Två sjöar vid utpekade LIS-områden har visat så pass förhöjda värden av kvicksilver, att de bör åtföljas med rekommendation om begränsat intag av fisk från sjön. Dessa sjöar är *Lilla Skärshultasjön och Hallasjön* (mätningarna är från 2001 respektive 1985).

De flesta av Hyltes större sjöar ingår i det kalkningsprogram som Länsstyrelsen administrerar och uppnår därigenom god status på vattenkvalitén. För de mindre sjöar och vattendrag som inte når god status på grund av försurning undersöks möjligheter till finansiering av nykalkning. Sjöar vid utpekade LIS-områden som kalkas idag är *Jällunden, Södra Färgen, Lilla Skärshultasjön, Hallasjön, Mjälasjöarna och våtmarker vid Kroksjön-Unnen*. Sjöar och vattendrag vid utpekade LIS-områden som inte når god status på grund av försurning och som inte ingår i kalkningsprogrammet är *Yasjön och Lillån*.

Ingen av Hyltes sjöar har i dagsläget sänkt statusklassning på grund av övergödning. Förbättrade avloppslösningar kan bidra till att miljö kvalitetsnormen i området inte försämras på lång sikt.

Vattenskyddsområden

Sydväst om Unnaryd nära Sönnerskog ligger *Unnaryds vattentäkt*. Isälvsavlagringar sträcker sig därifrån norrut och berör även LIS-området Nr. 17 Kroksjön.

LIS-området Nr 2. Drängsjön omfattar mark nära *Drängsereds vattentäkt*. Drängsjön utgör del av den vattenförekomst som försörjer Drängsereds med dricksvatten. Något vattenskyddsområde finns inte definierat eller beslutat för denna vattentäkt.

För *Torups vattentäkt* finns ett förslag till uppdatering av beslutat vattenskyddsområde. Tillkommande bebyggelse inom LIS-område 3 bedöms inte innebära risk för negativ påverkan på denna vattentäkt.

Risk för erosion och översvämning

Utifrån Sveriges Geologiska Undersökningars jordartskartering i Hylte kommun, har en första bedömning av markförhållandena angående ras och skredrisk för varje område i planen gjorts av samhällsbyggnadskontoret. Erfarenheter kring översvämningrisker i de aktuella

områdena har hämtats från den lokala räddningstjänsten i Hylte. Risken för översvämning bedöms vara störst vid Färgensjöarna på grund av vattenreglering. Med hjälp av långtidsprognoser har dock Stora Enso, som sköter regleringen av vattennivån i sjöarna, kunnat minska risken för översvämningar väsentligt. Även vattennivån i Nissan varierar inom ramen för vad gällande vattendom medger. LIS-områdena 4 Fröslida och 6 Kanalen Hyltebruk ligger i närheten av Nissan och skulle kunna påverkas av brott i någon damm uppströms Nissan. Prästasjön i Torup påverkas av vattenflödet i Kilan och vattennivån stiger ofta vid vårflöden.

Fauna

Zonen längs sjökanten är habitat för många djur både på land och i vatten. Tidigare gjorda inventeringar i kommunen finns redovisade i miljökonsekvensbeskrivningen.

Ett antal fågelarter måste uppmärksammas vid planering för strandnära byggnation. I Hylte kommun är det främst förekomst av storlom och fiskgjuse som behöver beaktas. Smålom och lärkfalk är andra sällsynta arter som förekommer i eller vid sjöar där lättnader i strandskydd kan komma i fråga. Storspov, drillsnäppa, mindre hackspett och nötkråka är ytterligare arter som förtjänar att bli kommenterade i sammanhanget.

Storlom

Storlommen häckar i flera sjöar i Hylte kommun. Den är känslig för störning under häckningstid både av besök vid boplatser och av båttrafik nära boplatser. I ett europeiskt perspektiv har Sverige ett stort ansvar för skydd av arten eftersom en stor del av den europeiska populationen finns i Sverige. Arten är inte rödlistad men stor hänsyn bör ändå tas till artens häckningsplatser. Av de sjöar som berörs av föreslagna LIS-områden är Färgensjöarna, Yasjön, Bolmen, Unnen, Stora Skärshultasjön, Hagasjön, Glassjön, Hallasjön och Jällunden av stor betydelse för kommunens population av storlom.

Fiskgjuse

Fiskgjusen har också boplatser i flera sjöar i Hylte kommun. Den är också känslig för mänsklig aktivitet nära boplatser under häckningstid och boträd är givetvis skyddsvärda. I Hylte kommun finns ett 30-tal boplatser av de sammanlagt ca 90 boplatser som finns i Hylte och Falkenbergs kommuner och angränsande delar av Västra Götaland runt Fegen. Hylte kommun ligger därmed i en viktig region för fiskgjuse. I ett europeiskt perspektiv har Sverige ett stort ansvar för skydd av fiskgjusen eftersom en stor del av den europeiska populationen finns i Sverige. Arten är inte rödlistad men stor hänsyn bör ändå tas till dess häckningsplatser. Förekomsten har minskat under de senare årtiondena. Av de sjöar som berörs av föreslagna LIS-områden är Färgensjöarna, Hallasjön, Yasjön, Bolmen, Unnen och Jällunden av stor betydelse för kommunens fiskgjusepopulation.

Smålom

Smålommen är listad som ”missgynnad/nära hotad”. Den använder vissa större sjöar i kommunen för födosök och är då inte störningskänslig medan häckningsplatserna är i miljöer som inte berörs av de aktuella LIS-områdena.

Lärkfalk

Lärkfalken förekommer som häckfågel i kommunen och den väljer ofta små öar i sjöarna. Arten är fortfarande inte vanlig men har ökat som häckfågel. Den har en stor östlig utbredning och västra Sverige är i randen på dess häckningsområde.

Drillsnäppa

Drillsnäppan är en vanlig fågel vid sjöar med steniga stränder i Hylte kommun. Den har ett stort utbredningsområde från Europa till Stilla havet och är vitt spridd i Sverige. I Sverige har en långsiktig minskning med ca 2% per år fortgått i över 30 år åtminstone i landets södra halva. Arten har därför klassats som ”missgynnad/nära hotad”. Vad minskningen beror på är oklart. Det kan hänga samman med faktorer utanför Sverige eller i Sverige med minkens predation, störningar längs stränder, minskat bete på näringsfattiga sjöstränder och minskad födotillgång. Det är osannolikt att en mindre mängd tillkommande hus i strandnära lägen skulle ha påtaglig betydelse för drillsnäppan i Hylte då det finns gott om tänkbara häckningsplatser och fågeln är vanligt förekommande. En aktiv betesdrift i strandnära områden kan gynna arten.

Storspov

Storspoven var tidigare en vanlig fågel i kommunen men har under de senaste årtiondena gått kraftigt tillbaka i Hylte såväl som på bredare front i Sverige och Europa. Arten är nu klassad som ”sårbar”. Storspovens viktigaste häckningsområden i Europa utgörs av Brittiska öarna, Finland, Sverige och Ryssland. Minskningen beror sannolikt mest på förändringar i jordbruket med tidig vallskörd och minskat naturbete i strandnära lägen med igenväxning som följd. Storspoven har försvunnit som häckfågel från delar av kommunen men finns kvar i trakterna av Torup, Yttre Mjåla (Uvekull) och Drängsered. En aktiv betesdrift i strandnära lägen kan vara gynnsam för arten.

Mindre hackspett

Mindre hackspett är en sparsamt förekommande häckfågel i Hylte kommun. Den är bunden till lövskog och förekommer mer vanligt nära vatten. För att häcka framgångsrikt behöver mindre hackspetten stora arealer med lämplig miljö: 40 hektar äldre lövdominerad skog inom ett område på upp till 200 hektar. Individer av arten är mycket permanenta inom ett område. Den svenska populationen av mindre hackspett beräknas ha halverats under perioden 1975–1990 och arten klassas nu som ”missgynnad/nära hotad”.

Även om skogliga åtgärder måste bedömas som ett större hot så skulle större exploatering i Fröslida kunna vara negativ för arten vilken har en känd förekomst i det området.

Nötkråka

Nötkråka är inte beroende av strandnära lägen men är beroende av hassel för sitt födosök. Inom vissa av de föreslagna LIS-områdena finns det gott om hassel. Den är sparsamt förekommande som häckfågel i kommunen och är klassad som missgynnad/nära hotad.

Däggdjur

Inom ett LIS-område, Kroksjön, har utter observerats vid ett tillfälle i sen tid. Uttern har återetablerat sig i östra Götaland och sprider sig västerut. Tillkommande bebyggelse inom de föreslagna LIS-områdena bedöms inte påverka förekomster av däggdjur negativt.

Fisk

I sjöar och åar i Hylte kommun finns givetvis fisk. Detta inkluderar arter som minskar påtagligt i förekomst som ål. Tillkommande bebyggelse inom de föreslagna LIS-områdena bedöms inte påverka förekomster av olika fiskarter negativt. Tvärtom kan ett ökat intresse för fiske leda till fiskevårdande åtgärder som är positiva för fiskbestånden. Det finns 16

fiskevårdsområden i kommunen och fisket är därmed tillgängligt för allmänheten i många sjöar.

Flora

Ingrepp i naturen kan skada i varierande grad. Lokalt påverkas floran vid schaktning och anläggningsarbete av både hus och vägar som behövs för landsbygdsutvecklingen. För varje delområde har kända förekomster av rödlistade arter noterats.

Mossor och lavar

I jämförelse med kunskapen om förekomst av skyddsvärda fåglar så är kunskapen om skyddsvärda växter mycket mer fragmentarisk. Detta gäller särskilt för mossor och lavar. Vad gäller mossor och lavar är sydvästra Sverige intressant i ett europeiskt perspektiv eftersom skogar i vårt område uppvisar mer kontinuitet än kontinentens skogar vilket är en av förutsättningarna för en rik flora av mossor och lavar. I samband med exploatering bör därför sådana förekomster dokumenteras och planer vid behov anpassas. Förekomster av skyddsvärda mossor och lavar indikerar på en skyddsvärd miljö i en bredare mening. För arternas fortlevnad på en viss plats krävs att livsmiljön skyddas och det gäller då inte bara ett visst träd eller en viss sten utan ett område så pass stort att de biologiska betingelserna vad gäller till exempel ljus och fuktighet inte försämras utifrån en viss arts krav.

Grova träd

Grova träd är ofta synonymt med gamla träd och sådana träd tjänstgör ofta som värdar för många andra organismer. Inte minst är de värdefulla som boträd eller presumtiva boträd för hänsynskrävande fågelarter. Grova och skyddsvärda träd har dokumenterats men eftersom biologin inte är statisk behöver uppdatering ske vid varje tillståndsärende. Den dokumentation som finns är inte heller fullständig.

Andra växter

Utöver mossor, lavar och skyddsvärda träd finns det också andra växter inom som kräver särskild uppmärksamhet inom vissa av de föreslagna LIS-områdena.

Odlingslandskap

Ett av de största hoten mot den biologiska mångfalden i Hylte kommun är förändringar i jordbruksdriften. I stor utsträckning har dessa förändringar inneburit att jordbruk och bete upphört. På en del marker som fortfarande brukas har intensiteten ökat, t ex. med flera vallskördar, medan intensiteten minskat på andra områden, t ex. vad gäller betestryck på naturbetesmarker. I många byar har jordbruksdriften upphört helt och hållet. Att kreatur och människor inte längre trampar upp stigar genom skogar och hagar innebär också förändringar i förutsättningar för många växtarter.

Många rödlistade arter i Hylte kommun förekommer i anslutning till bebyggelse. Vårdträd på gårdar och planterade träd på kyrkogårdar får ofta bli gamla och de hyser ofta en rik flora av mossor, lavar och ibland vedlevande svampar.

Ser man till historien så har alltså bebyggelse och mänsklig verksamhet starkt bidragit till biologisk mångfald i kommunen. Ett obebyggt landskap övergår till att bli ett grandominerat skogligt produktionslandskap med risk för utarmning av de biologiska värdena.

Tillkommande bebyggelse kan, om den placeras strategiskt, bidra till att öka incitamenten för fortsatt öppethållande av kulturmarker. Naturbetesmarker i strandnära lägen är speciellt viktiga för både fauna, flora och landskapsbild. Bebyggelse som placeras så att sjöutsikten är beroende av fortsatt hävd av strandnära betesmarker och åkrar kan därmed bidra till biologisk mångfald. En annan aspekt är att mer landsbygdsboende i regel innebär mer betande husdjur och därmed ökat intresse för betesmark.

Traditionen att plantera vårdträd kan, om den hålls vid liv, på sikt ge ytterligare tillskott till gamla och grova träd med sina speciella värden. I Hylte kommun råder inte brist på mark för byggnation och tomtområden bör där så är möjligt vara så pass stora att några vårdträd blir en del av miljön. Då smälter ny bebyggelse också bättre in med befintlig.

Strategisk placering av bebyggelse kan i vissa fall innebära att bebyggelse placeras i kanten av åker- eller betesmark. I sådana fall är ur biologisk synvinkel marginella åkrar att föredra om detta kan innebära att artrikare betesmarker eller skogsbryn kan bevaras.

Landskapsbild

Landskapsbilden i ett sjölandskap är extra känslig då den ofta är estetiskt tilltalande med vidstäckt sikt. Det är också områden som används för rekreation av många människor. Därför är det mycket viktigt att bebyggelse i LIS-områden anpassas så att de smälter in i landskapsbilden på ett bra sätt med hänsyn både till natur och befintlig bebyggelse.

Naturreservat

Inget av de utpekade områdena ligger i något naturreservat men några har naturreservat i närområdet.

Sikön är en ö med två mindre skär i sjön Jällunden som är häckningsplats för bland annat storlom. Då det redan finns befintlig bebyggelse i området vid Simmarydsnäs bedöms inte en anpassad förtätning av bebyggelsen där orsaka störningar på de värden som naturreservatet är satt att bevara. För södra delen av Jällunden bedöms däremot tillkommande bebyggelse inte vara förenlig med skydd för fiskgjusepopulationen i området.

Ödegärdet är ett bokhult norr om Unnaryd som utgör en rest av ett större bokskogsområde. I reservatet finns ett system av äldre odlingslämningar, så kallade fossila åkrar. De planerade LIS-området i Unnaryd och vid Kroksjön bedöms inte orsaka några störningar på de värden som naturreservatet är satt att bevara utan kan tvärt om ses som en tillgång ur rekreationssynpunkt för fler boende i närområdet.

Tira öar är en ögrupp i Bolmen med naturskog och häckningsplats för bland annat fiskgjuse och storlom. Det råder landstigningsförbud på öarna under tiden 1 april till 15 juli och det är förbjudet att föra båt eller annan farkost med högre hastighet än fem knop närmast öarna. Under förutsättning att reservatets föreskrifter följs kan öarna vara en tillgång för naturguidning i området.

Kloö mosse består av ett stort orört myrkomplex med mossar och mellanliggande kärrstråk. Våtmarkskomplexet har mycket höga naturvärden bland annat i det rika fågellivet. En nyckelbiotop är utpekad på fastmark inom området. Det finns också lämningar efter ett gammalt kulturlandskap tillhörande ett soldattorp som övergavs vid 1900-talets början. Aktiviteter i eller utanför området som påverkar hydrologin (t ex dikning) bör undvikas. Produktionsinriktat skogsbruk i eller i anslutning till området bör undvikas. Spridning av kalk, aska och gödningsämnen ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning och bör därför undvikas. En förtätning i LIS-området Hallasjön – Bohult bedöms inte påverka den värdekärna som reservatet är satt att skydda då det ligger på tillräckligt stort avstånd. Försiktighet vid eventuell nyanläggning av vägar och dylikt i området bör ändå iakttas.

Natura 2000

Skärshultaberg ligger vid Nissastigen söder om Stora Skärshultasjön. Värdekärnan i området är klassad som en nyckelbiotop och hyser artrik kryptogamflora. Det finns även stora naturvärden med bokskog i branter och sluttningar mot norr och lövsumpskog som domineras av al och gran. Moss- och lavfloran är artrik och sju rödlistade arter har påträffats. Aktiviteter i eller utanför området som påverkar hydrologin (t.ex. dikning) bör undvikas. Produktionsinriktat skogsbruk i eller i anslutning till värdekärnan bör undvikas. Området ligger nära skjutbana, bad,- och campingplats och används redan idag i viss mån som rekreationsområde. Under förutsättning att rekommendationerna i bevarandeplanen följs, bedöms inte områdets värdekärna påverkas av det utpekade LIS-området Stora Skärshultasjön – Skärshult.

Kloömosse och *Ödegärdet* (se ovan) är också klassade som Natura 2000 områden.

Inventeringar av värdefulla naturområden

Myrskyddsplanen

Myrskyddsplanen från 2007 visar på 3 objekt i Hylte kommun.

Storemosses Färgån ligger norr om Byås och berörs inte av något av de planerade LIS-områdena.

Lunnamossen nordost om Unnaryds samhälle ligger på behörigt avstånd från närmaste LIS-område Kroksjön och bedöms inte påverkas av en förtätning av LIS-området.

Yamosen sydost om Jällunden bedöms inte heller påverkas av LIS-områdena väster om sjön.

Åtgärdsprogram för skirmossa

Naturvårdsverket har under 2010 kommit med ett åtgärdsprogram för skirmossa. Två lokaler har hittats i Hylte kommun, *Yabergsån* och *Moshult*. *Yabergsån* rinner fram i anslutning till LIS-området Yasjön-Yaberg. Förekomst av skirmossa är emellertid konstaterad betydligt längre västerut i anslutning till än än där det aktuella LIS-området är beläget. Det bästa sättet att gynna skirmossan är att skapa och upprätthålla en zon med löv utmed aktuella vattendrag. Vid avverkning bör en så bred zon som möjligt med lövträd och stormfasta barrträd sparas.

Inventering av ängs- och hagmarker

Inventeringen av Ängs och hagmarker i Hylte kommun från 1991 har uppmärksammat några av de utpekade LIS-områdena. Naturvärdesbedömningen i de inventerade områdena har gjorts enligt följande klassning:

- Klass 1 – område av högsta värde.
- Klass 2 – område av mycket högt värde.
- Klass 3 – område av högt värde
- Område av visst värde – området bedöms ha visst naturvärde men saknar kvaliteter som krävs för att hamna inom klass 3.

Följande områden ligger inom eller nära föreslagna LIS-områden:

- *Tränshult*, klass 2. Slåttergubbe, svinrot, gökärt, ängsvädd, prästkrage, ljung, nattviol, jungfru-marie nycklar, kattfot, blåtåtel.
- *Fröslida*, område av visst värde. Blålocka, ängsvädd, ljung.
- *Bohult*, område av visst värde. Hagmark artfattig på grund av alltför kraftig beskuggning av björk, ek och bok.
- *Löjenäs*, område av visst värde. Floran utarmad av beskuggning och skogsflora dominerar.
- *Yaberg*, område av visst värde. Slåttergubbe, gökärt, skogsklöver, prästkrage, ängsvädd.
- *Simmarydsnäs*, område av visst värde. Finaste floran finns närmast sjön såsom slåttergubbe, jungfrulin, ängsskallra och svinrot.
- *Färda*, klass 2. Ängsvädd.

Ängs- och betesmarksinventering

Denna inventering gjordes i Hylte kommun 2006. Inventeringen kan hittas i TUVAREGISTRET på jordbruksverkets hemsida. Följande områden sammanfaller med utpekade LIS-områden i kommunen:

- *Löjenäs*: 1,7 ha bete, 0,7 ha äng.
- *Bohult*: 1,6 ha bete, 0,5 ha äng.
- *Fåglanäs*: 1,1 ha bete.
- *Bexet*: 1,2 ha bete.
- *Åker*: 4,7 ha bete.
- *Färda*: 2,9 ha bete, 1,4 ha igenväxande strandäng.
- *Järanäs*: 6,8 ha bete.
- *Fröslida*: 0,6 ha bete.

Artportalen

I artportalen presenteras rödlistade arter. Med rödlistad art menas att arten är på väg att försvinna från Sverige. Många djur kan bli störda vid närgången fotografering, eller besök vid häckningstid. Insamling av djur och växter kan i vissa fall vara till stor skada för arten och i värsta fall leda till att den försvinner från platsen, länet eller landet.

Många djur omfattas av fridlysning vilket innebär att det kan vara förbjudet att störa dem eller skada deras viloplats och fortplantningsområden. Att gräva upp växter är aldrig tillåtet utan markägarens medgivande, och för många växter finns även förbud mot att plocka växtdelar eller frön. Vilka regler som gäller för vilda djur och växter framgår bl.a. av allemansrätten och artskyddsförordningen.

Skogsstyrelsens inventeringar

Skogsstyrelsens inventeringar är samlade i registret Skogens Pärlor. Nyckelbiotoper och en del andra områden med skogliga naturvärden som finns inom eller nära utpekade LIS-områden är:

- *Norr om Fröslida* finns en biotopskyddsytta på 1,7 ha med äldre naturskogsartade ekskogar och en nyckelbiotop på 3,3 ha med hedädellövskog vid rasbrant.
- *Öster om Fröslida* finns ett område med naturvärde på 2,3 ha med lövskogslund/hagmarksskog.
- *Mjälahult*. Mellan Hagasjön och Mjålasjön finns en liten nyckelbiotop, 0,7 ha med ädellövskog. Där finns även ett par områden med naturvärden som blandsumpskog och ädellövskog. Mellan Dalslätt och Glassjön finns en liten nyckelbiotop med 0,1 ha barrskog.
- *Söder om Viken* finns en nyckelbiotop. Det är en lövängsrest på 2,2 ha. Där finns även sumpskogar på 8,6 ha där mosseskog med tall dominerar. Söder om det området finns ett 0,7 ha stort område med naturvärde i form av lövskogslund/hagmarksskog.
- *Väster om Koudden* finns en nyckelbiotop. Det är en lövängsrest på 3,3 ha. Runt om nyckelbiotopen finns ett 14,1 ha stort område med naturvärde i form av lövskog.
- *I Hallaböke* finns en nyckelbiotop med ädellövnaturskog på 5,0 ha. För en del av nyckelbiotopen har avtal träffats med markägaren om biotopskydd.
- *I Löjenäs* finns en nyckelbiotop på 2,2 ha bestående av betad hagmark.
- *Öster om Bohult* finns ett 2,3 ha stort område med bokskog med naturvärde. Även norr om Bohult finns ett område med bokskog med naturvärde (4,5 ha).
- *Mellan Sörsjön och Hallasjön vid Åker och Färda* finns en på 2 ha stor nyckelbiotop med grova ädellövträd.
- *I Önnekvarn* finns ett 6,7 ha stort område med bokskog av naturvärde.

Fornminnen

Fornminnen finns utmärkta i flera av de utpekade LIS-områdena (se detaljkartor i planen).

6. Sociala konsekvenser

Allmänna utgångspunkter

Hylte kommun har i sin helhet ett vikande befolkningsunderlag. Statistik visar på en svagt minskande befolkning. Statistiken för kommunen visar emellertid inte i alla avseenden vad som har hänt med boendet i kommunen. Sett över en längre tid har det skett en drastisk folkflyttning. I en del mer glest befolkade socknar inom kommunen har befolkningen minskat med bortåt 70–80% under en 100-årsperiod. Det är uppenbart att detta medfört att mycket av den service som fanns på landsbygden i Hylte kommun inte längre finns. Samtidigt har tätorterna inom kommunen vuxit i befolkningstal.

Befolkningsminskningen har en direkt koppling till den minskade jordbruks- och betesdrift som nämnts ovan och till de hot mot biologiska och estetiska värden som hänger samman med detta.

I många byar är det bara ett litet antal bofasta samtidigt som det finns attraktiva platser att bo på med möjligheter till "biologiskt nyttig hobbyverksamhet" som hästhållning. En av Hylte kommuns stora utmaningar är att vända den negativa befolkningstrenden. Ansträngningar görs för att tätorterna ska vara attraktiva att bo i, men hela kommunens potentiella värde behöver utnyttjas. I allt väsentligt har ökade möjligheter till byggnation därmed ett positivt värde både för kommunen och dess näringsliv och sett ur ett socialt perspektiv. **För lite folk är för närvarande ett tydligare problem än för mycket folk.** Möjligheter till inflyttning för permanentboende behöver stärkas i hela kommunen. Fritidsboende har inte samma direkta positiva inverkan socialt, men fritidsboende alstrar ekonomisk verksamhet som i förlängningen även kan stimulera till ökat permanentboende.

Ekonomisk utveckling och sysselsättning

Yrkesfisket på Tiraholm i Bolmen bedrivs redan idag med koppling till besöksnäringen. Fångsten vidareförädlas och säljs i gårdsbutik. Fiskrestaurangen serverar endast egenfångad och odlad fisk som man förädlat på gården. Företaget sysselsätter flera helårsanställda och ytterligare fler säsongsanställda, i huvudsak ungdomar från trakten. Företaget har utvecklingsplaner och vill kunna växa med ytterligare verksamheter som till exempel konferens och boendemöjligheter med profilering på fiske.

Kulturvärden

En samordning mellan bevarande av kulturmiljövärden och utveckling av landsbygd och turism, bör kunna genomföras. Kulturmiljövärden är ofta starkt knutna till en fortsatt hävd. Detta kan anses främjas av ett stort intresse för platsen. För att bevara kulturmiljön kan satsningar på turism vara ett alternativ. Det krävs dock en noggrann prövning i varje enskilt fall. Kulturmiljö Hallands generella riktlinjer för förtätning av befintlig bebyggelse och utformning av nya bostadshus och bostadsområden bör beaktas vid framtida bygglovshandling. Förtätning i dessa miljöer bör ske genom enstaka hus. Två exakt lika hus i äldre bymiljö kan påverka karaktären betydligt. Placering av husen bör anpassas till befintligt bebyggelsemönster, t ex nära byväg, skogsbyryn, utstrött etc. Värdefulla öppna kulturlandskap bör inte exploateras. Tomtstorlek bör följa det mönster som finns. Moderna material som asfalt och betong kan ha negativ påverkan i känsliga kulturmiljöer och bör användas med stor restriktivitet. Fasadmaterial bör vara träpanel och tak täckas med matta material. Kulörer bör vara i en dämpad färgskala. Om ny bebyggelse anläggs separat från befintlig bebyggelse bör material väljas med hänsyn till naturmiljön. Matta material och dämpade jordnära kulörer är att föredra.

Friluftsliv

Hylte kommun har ett mycket stort antal sjöar och en mycket lång total sträcka av sjöstrand. Många områden nyttjas knappast alls för friluftsliv. Några av de utpekade LIS-områdena sammanfaller med riksintresse för friluftsliv. Inom en del områden finns strövstigar som nyttjas av de närboende.

Enligt den nya lagstiftningen om strandskyddet ska det alltid finnas en fri passage längs vattnet då en dispens lämnas.

Hur bred den fria passagen måste vara varierar med terrängen. Allmänheten ska fritt kunna passera utan att uppfatta området som privat. Vid planering av tillkommande bebyggelse i anslutning till enskilda vägar som har kommunala underhållsbidrag bör möjlighet ges till parkering för besökare vid vägs ände samt att det från denna plats finns möjlighet att passera ner till strand utan att gå in på tomtområde.

Vid detaljplanering av ett område kan man många gånger öka tillgängligheten till stranden genom att anlägga en strandpromenad i området. Om området varit bebyggt tidigare utan detaljplan är det inte ovanligt att man upplever strandområdet ”som privat” även om tomterna inte går ända ner till vattnet. I det läget kan en detaljplan öka allmänhetens tillgänglighet i området. Det finns även exempel där planering av föreslagna LIS-områden kan knyta ihop ett samhälle med en friluftsanläggning på ett positivt och trafiksäkrare sätt med hjälp av en strandpromenad. En anlagd strandpromenad ökar även tillgängligheten till stränderna för rörelsehindrade.

Vid exploatering finns en risk att det värde som området utgör kan påverkas negativt. Det är därför mycket viktigt att exempelvis ny bebyggelse smälter väl in i landskapsbilden.

7. Åtgärder för att undvika skada på miljö och friluftsliv

Skydd för vattenkvalitet

Fyra LIS-områden (2, 3, 17, 18) ligger nära områden vars grundvatten nyttjas som dricksvatten. Även Bolmens vatten nyttjas som dricksvatten (21, 22, 23)

Nya eller utökade avloppsanläggningar som uppfyller miljökraven förutsätts i de planerade LIS-områdena för att minimera påverkan på sjöar och vattendrag.

Fågelliv

Av utpekade LIS-områden är följande belägna så att en exploatering kan riskera att negativt påverka förekomster av storlom och fiskgjuse: 9, 10, 11, 12, 13, 14,15, 18, 19, 20, 21, 22, 23. Det föreslagna området 20 Almesjö bedöms vara oförenligt med en ambition att skydda fiskgjusens häckningsområden. Övriga LIS-områden bedöms med nu föreslagna avgränsningar inte påverka fiskgjuse negativt.

Innan bygglov beviljas inom dessa områden måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell dokumentation av förekomst av storlom och fiskgjuse

utförd av kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte bedöms påverka dessa fågelarter negativt.

För eventuell exploatering inom strandskyddsområde i Fröslida måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning utförd av kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte bedöms påverka mindre hackspett negativt.

För övriga arter får risken för negativ inverkan anses vara liten. Om bebyggelse kan lokaliseras så att exploateringen skapar nya incitament för hävd av strandnära betesmarker (igenväxning hindras för att man vill ha sjöutsikt) så kan det vara positivt för arter som lever i dessa alltmer sällsynta naturtyper. Detta inkluderar de rödlistade arterna drillsnäppa och storspov. Om exploatering i områden med hassel blir aktuell bör lokalisering göras så att hasselförekomsten i största möjliga utsträckning bevaras.

Flora

Kända förekomster av skyddsvärda växter inklusive grova eller på annat sätt skyddsvärda träd redovisas på kartor i MKBn. Denna information speglar kunskapsläget 2011 men är bara delvis baserad på uppföljning och komplettering i fält. Kunskapsläget speglar därmed inte nödvändigtvis verkligheten på ett bra sätt. Biologin är inte statisk och människor är aktiva så grova träd kan ha avverkats eller kan komma att avverkas innan en exploatering blir aktuell. Inför en tillståndsprövning behövs därför en uppdatering av aktuell kunskap och även en detaljerad konsekvensbedömning baserad på sådan uppdatering.

Innan bygglov beviljas måste exploatören därför som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell botanisk inventering utförd av kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte bedöms påverka särskilt skyddsvärda arter, inklusive rödlistade arter, negativt.

Nyckelbiotoper

Nyckelbiotoper och områden där ersättning betalats till markägaren för biotopskydd ska generellt undantas från exploatering. Detta gäller även ett närområde runt dessa nyckelbiotoper och biotopskyddade områden som är så stort att de biologiska värdena inte äventyras. Nyckelbiotoper och biotopskyddade områden kan tillkomma så en uppdatering måste ske inför varje planerad exploatering.

Innan bygglov beviljas måste exploatören därför som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte påverkar nyckelbiotoper eller biotopskyddsområden negativt.

Odlingslandskap

Då strandnära bebyggelse planeras inom ett område med odlingslandskap är det önskvärt att den tillkommande bebyggelsen placeras så att det ger motiv för fortsatt hävd av naturbetesmark. Planering bör också göras så att det blir attraktivt att plantera vådräd i anslutning till tillkommande bebyggelse.

Landskapsbild

Vid planering för strandnära bebyggelse ska generellt ingen bebyggelse planeras på öar eller mindre uddar då dessa miljöer är extra viktiga för landskapsbilden och även för flora, fauna och friluftsliv.

Friluftsliv

Vid planering måste en tillräckligt bred strandzon lämnas så att besökare kan vandra längs stranden utan att det upplevs störande för de boende. Strandzoner får generellt inte privatiseras genom staket eller andra åtgärder.

Vid planering av tillkommande bebyggelse i anslutning till enskilda vägar som har kommunala underhållsbidrag ska tillses att det ges möjlighet till parkering för besökare vid vägs ände samt att det från denna plats finns möjlighet att passera ner till strand utan att gå in på tomtområde.

Områden som skyddas av annan lagstiftning

Inom föreslagna LIS-områden finns delområden vilka skyddas av speciell lagstiftning. Detta gäller t ex. för fornlämningar. Hänsyn till sådana områden måste tas vid bygglovsprövning och vid detaljplanering av varje enskilt område.

Skydd för strandzoner

Tillstånd ska inte ges till åtgärder som förändrar själva strandzonen på någon längre sträcka. Undantag kan gälla för brygga och båtplats. Endast i extrema undantagsfall kan det finnas skred och rasrisk vid insjöstränder i Hylte kommun. Intentionen är inte att bebyggelse ska lokaliseras i själva strandområdet.

Översvämningsrisk

Före ev. byggplaner inom LIS-områdena 4 Fröslida och 6 Kanalen Hyltebruk ska samråd ske med aktuella kraftbolag angående risk för översvämningar till följd av dammbrott.

Skydd för buller

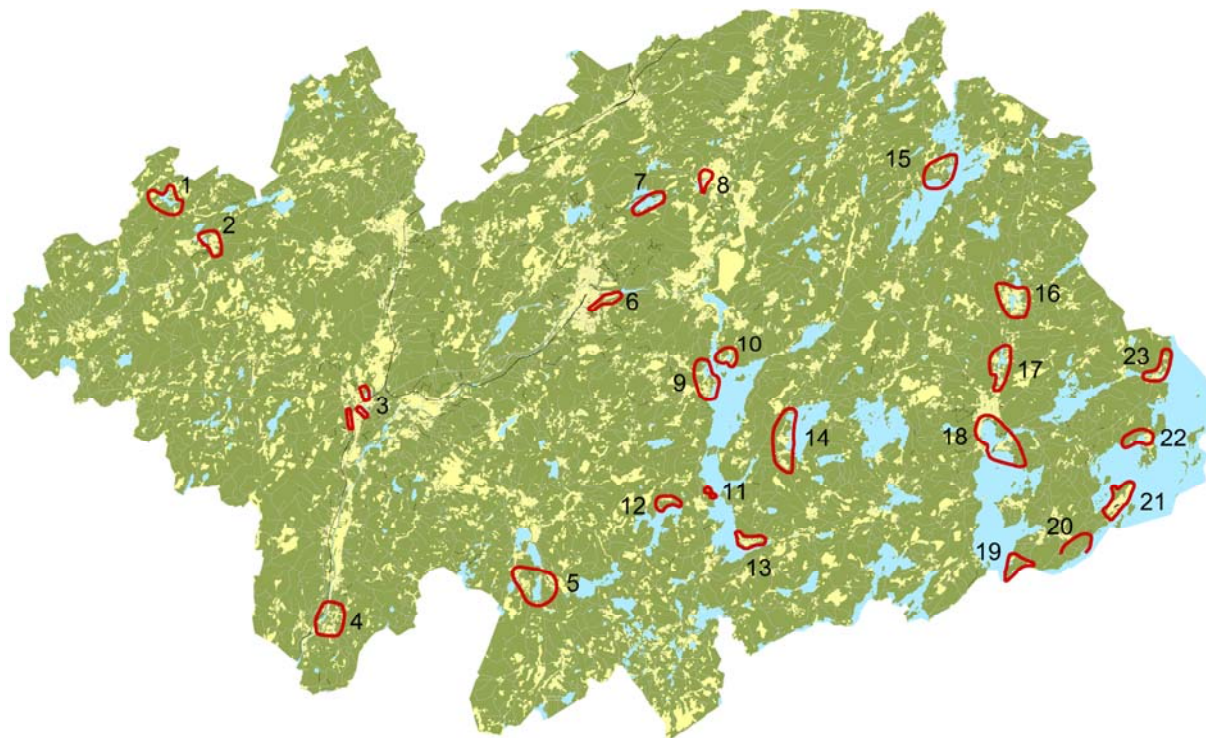
Miljömålet ”God bebyggd miljö” inkluderar ett mål att antalet människor som utsätts för trafikbullerstörningar ska minska. Vid planering av tillkommande bebyggelse ska hänsyn tas till trafikbuller.

Skydd för elektromagnetiska fält

I några LIS-områden finns kraftledning med elektromagnetiska fält att ta hänsyn till.

8. Fakta områdesvis och detaljerade ställningstaganden

För att underlätta framtida bygglovsarbete i de utpekade LIS-områdena har här gjorts en sammanställning av de naturvärden som dokumenterats vid tidigare inventeringar och som kompletterats genom besök i fält. En uppföljning av de värden som registrerats och en bedömning av hur exploatering kan påverka, bör göras i bygglovs eller detaljplaneskedet.

Karta med utpekade LIS-områden.

LIS-område 1. Höghulta sjö

Höghulta sjö finns ej med i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

Tränshult är med i ängs- och hagmarksinventeringen från 1991. Klass 2. Slåttergubbe, svinrot, ängsvädd, prästkrage, nattviol, Jungfru Marie nycklar och kattfot är några av de arter som noterades.

Följande naturvärden finns noterade i området: Grova träd (blå punkter), naturbetesmarker (grönt streckat), värdefullt odlingslandskap (lila rutigt) och område med skogligt naturvärde (rödlila skugga). I förhållande till dessa noteringar har naturbetesmarkerna i norr och väster senare utvidgats medan odlingslandskapet vid Höghult inte längre präglas av aktivt jordbruk eller bete.

Noteringar från besök i fält

De nordligaste strandnära områdena, inklusive Hunnakullens västra sida, utgörs av fina naturbetesmarker. På Hunnakullen finns ett fritidshus i anslutning till betesmarken. Eventuell tillkommande byggnation inom eller i närheten av dessa betesmarker bör förläggas så att de skapar ytterligare incitament för betesdrift. Väster och söder om sjöns västligaste spets finns ett område med mark som tidigare varit åker. Stora delar av detta är fuktig mark, men delen som är belägen på en udde är högre belägen, väl-dränerad och med fin utsikt över sjön. Väl placerad byggnation skulle kunna skapa incitament för att denna öppna mark behålls öppen. Skogen har nu börjat ta över. Det finns emellertid också fornlämningar inom området att ta hänsyn till.

Området från denna udde och till sjöns sydspets saknar nu bebyggelse och består i huvudsak av fuktigare mark med varierande olikåldrig skog. Tillkommande bebyggelse bör inte lokaliseras till denna del av området. På Äspet växer yngre planterad granskog på högre och torrare mark.

I Höghult förekommer inget jordbruk eller bete och kulturlandskapet är på väg att ersättas med skog. Tillkommande bebyggelse skulle kunna lokaliseras på inägomark som inte längre används, medan lövskogen med en del grövre ekar i anslutning till sydöstra stranden bör undantas. Den strandnära skogen där har klassats som område med ”skogliga naturvärden, ädellövskog”. Längre söderut, inom LIS-området men utom området med strandskydd finns ett område som av länsstyrelsen klassats som värdefullt odlingslandskap. Öster om det föreslagna LIS-områdets östra gräns finns ett annat område klassat på samma sätt. Det finns ett antal registrerade grova träd inom området varav de flesta dock är utanför det nuvarande strandskyddade området.

Ställningstaganden

1. Eventuell tillkommande byggnation inom eller i närheten av betesmarker bör förläggas så att de skapar ytterligare incitament för betesdrift.
2. Äspet och det fuktiga området söder därom bör undantas från bebyggelse.
3. Område med strandnära ädellövskog i sydöstra delen bör undantas från tillkommande bebyggelse.
4. Hänsyn bör vid planeringen tas till grova träd.
5. Sedvanlig hänsyn tas till friluftlivet; strandzoner måste till exempel förbli tillgängliga för allmänheten
6. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter.

LIS-område 2. Drängsjön

Drängsjön finns ej med i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

Enligt kommunens Kulturmiljövårdsprogram bör det vid byggnadsåtgärder eller annan förtätning tas särskild hänsyn till områdets bevarandevärden.

Följande naturvärden finns noterade i området: Grova träd (blå punkter) vid kyrkan och i anslutning till annan bebyggelse i dess närhet. Detta område faller utanför det nuvarande strandskyddet

Noteringar från besök i fält

Östra sidan är glest bebyggd med omgivande åkermark. Även norr om Drängsjön är det huvudsakligen åker. På dessa sidor finns det dock en zon med löv, mest björk och al på norra sidan, inslag av ek och bok på östra sidan. Där finns en del grövre träd att ta hänsyn till. Inom LIS-området men utanför det nuvarande strandskyddsområdet finns en ansamling av grova träd i området runt kyrkan.

En strövstig leder från bebyggelsen i söder och till en vacker udde med en informell rastplats på norra delen av östra stranden. I söder är det bebyggt. I västra kanten på bebyggelsen, utanför LIS-området, ligger vattentäkten för Drängsered. En strövstig leder på västra sidan om Drängsjön och vidare upp mot Hålsjön. Området mellan Sjöbosjön och Drängsjön är mestadels låglänt före detta sjöbotten. Sjönivån sänktes för ett hundratal år sedan och de två sjöarna var ursprungligen sammanhängande.

Vattendraget som ger strandskydd längst i söder av LIS-området är obetydligt.

Eventuell tillkommande bebyggelse ska planeras så att befintliga strövstigar bevaras. En tilltalande utveckling vore att få en vandringsled runt sjön.

Ställningstagande

1. Hänsyn bör vid planeringen tas till grova ädla lövträd.
2. Särskild hänsyn tas till friluftlivet; befintliga strövstigar måste förbli tillgängliga
3. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter.

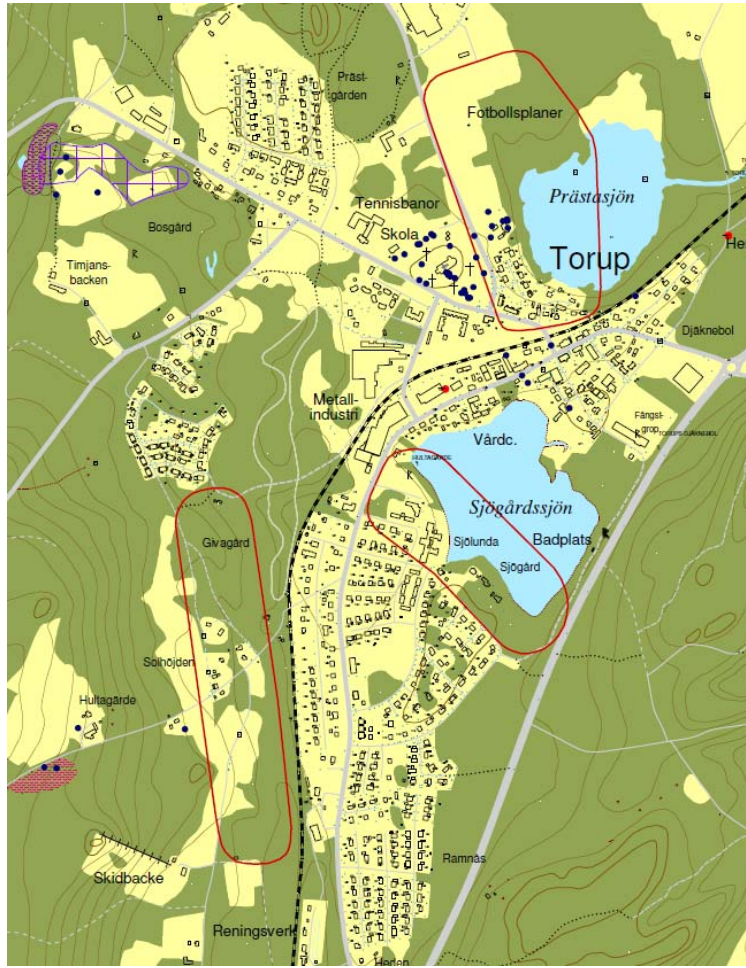
LIS-område 3. Prästasjön, Sjögårdssjön och Lillån

Lillån har klassning ”dålig nuvarande status” på grund av försurning samt nitrat och avloppsvatten. Kvalitetskrav ”god status till 2021”. En lokal arbetsgrupp till Nissans vattenråd som jobbar med detta har bildats.

Bedömningen är att Sjögårdssjön och Prästasjön inte påverkar vattenuttaget till Torups vattentäkt.

Enligt kommunens Kulturmiljövårdsprogram bör det vid byggnadsåtgärder eller annan förtätning tas särskild hänsyn till områdets bevarandevärden.

Följande naturvärden finns noterade i området: Grova träd (blå punkter) vid prästgården väster om Prästasjön

Noteringar från besök i fält

Prästasjön

Områdets sydligaste del är bebyggt med tomtmark som går ända ner till strandkanten. Närmast sjön är ett våtmarksområde med sumpskog där al och björk dominerar. Längre upp finns åkermark, fotbollsplaner och en stor parkeringsyta. Mellan sumpskogen och åkermarken finns igenväxande kulturmark med olvon, vildapel och hägg samt björk, asp, rönn och ek. Byggnation på fastmarken kommer att kräva kontinuerlig röjning för bibehållen sjöutsikt.

Sjögårdssjön

Den nordvästra delen av området består av en välansad gräsyta som används som marknadsplats. Längs med sjökanten i området finns en smal asfalterad promenadstig som passerar förbi äldreboendet Sjölunda. På ömse sidor om stigen finns en träridå med bland annat gamla grovgreniga tallar och lövträd. Söder om Sjölunda finns privatbostäder med tomtmark ända ner till vattnet. Den sydöstra delen av området består av ett låglänt område med gallrad blandskog med tall, gran, björk och någon enstaka ek. I östra kanten, utanför området, finns en populär liten badplats. I direkt anslutning till området i öster passerar riksväg 26, med störande buller.

Lillån

Vid Lillån hotas inga uppenbara eller dokumenterade naturvärden.

Ställningstaganden

1. Särskild hänsyn tas till friluftlivet; befintliga strövstigar och badplatsen måste förbli tillgängliga och miljön där inte försämrans
2. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter.
3. Vägbuller vid Sjögårdssjön måste beaktas.

LIS-område 4. Nissan – Fröslida

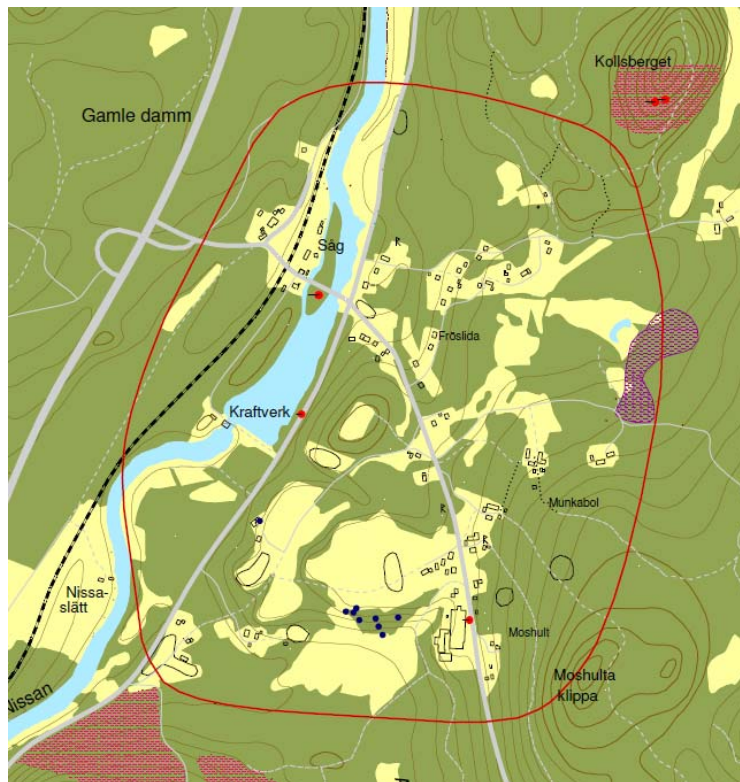
God status i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

I artportalen finns mindre hackspett och väddsandbi, registrerade.

Fröslida är med i ängs- och hagmarksinventeringen från 1991. Område av visst värde. Blålocka och ängsvädd påträffades.

Norr om Fröslida (Kollsberget; utanför föreslaget LIS område) finns en nyckelbiotop på 3,3 ha med hedädellövskog vid rasbrant. Av denna är 1,7 ha biotopskyddat område. Öster om Fröslida finns ett område med skogligt naturvärde på 2,3 ha med lövskogslund/hagmarksskog.

Enligt kommunens Kulturmiljövårdsprogram bör det vid byggnadsåtgärder eller annan förtätning tas särskild hänsyn till områdets bevarandevärden.

Följande naturvärden finns noterade i området: Grova träd (blå punkter) i södra delen. Rödlistade arter (röda punkter). Skogliga naturvärden (rödlila skugga; i östligaste delen).

Noteringar från besök i fält

Området runt Fröslida är varierat med bebyggelse och rester av industriverksamhet som en gång gjorde Fröslida till ett blomstrande samhälle. Östra sidan av Nissan utgörs i norr i stor utsträckning av tidigare åker som nu växer igen. På västra sidan går järnvägen nära ån. Skogen i branten väster om järnvägen innehåller död ved och kan vara av betydelse för mindre hackspett, vilken är en rödlistad art noterad i Fröslidaområdet. Mellan bron och kraftverket växer yngre tallskog på väl dränerad sandig mark med fin utsikt över Nissan. Söder om kraftverket är det på västra sidan låglänt och fuktig mark med lövskog. På östra sidan är det mer artrik skog med lind, al, hassel, gamla ekar och tallar, lönn, mm. Delvis tät skog med död ved av värde för mindre hackspett och partier med igenväxande inägomark och betesmark.

Utom det nuvarande strandskyddsområdet och i anslutning till befintlig bebyggelse finns dokumenterade grova träd.

Förekomst i trakten av mindre hackspett, vädssandbi, nötkråka gör att området behöver inventeras innan byggnation sker. Tillkommande bebyggelse måste planeras så att inte förekomster av och betingelser för dessa skyddsvärda arter hotas.

Ställningstaganden

1. Hänsyn måste tas till Kraftstationen med tillhörande kraftledningar och spänningsfält
2. Sedvanlig hänsyn tas till friluftlivet; strandzoner måste till exempel förbli tillgängliga för allmänheten
3. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter. Detta inkluderar i synnerhet en bedömning av mindre hackspettens biotopkrav.
4. Innan bygglov beviljas i Nissans närområde ska kraftbolag konsulteras om översvämningrisker.

LIS-område 5. Hagasjön och Glassjön

Finns ej med i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag men ingår i Hylte kommuns kalkningsprogram.

Mustaschfladdermus, drillsnäppa och nötkråka är några arter som setts i Glasshult och Mjälshult 2008/2009 och noterats i artportalen.

I ängs och betesmarksinventeringen finns 0,1 ha gammal ängsmark registrerad i Glasshult.

Mellan Hagasjön och Mjälshult finns en liten nyckelbiotop, 0,7 ha med ädellövskog.

Där finns även ett par områden med naturvärden som blandsumpskog och ädellövskog. Mellan Dalsslätt och Glassjön finns en liten nyckelbiotop med 0,1 ha barrskog.

Följande naturvärden finns noterade i området: Grova träd (blå punkter) i Mjälhult inklusive observationer av mustaschfladdermus och nötkråka som är hotade arter (röda punkter). På östra och norra sidan av Hagasjön finns en del skogliga värden (rödlila skugga), bland annat en zon med alsumpskog. I norr finns två nyckelbiotoper (röd skugga). I Glasshult naturbetesmark (gröna ränder). LIS-området tangerar i väster ett våtmarkskomplex som bedöms vara av större värde.

Noteringar från besök i fält

På Hagasjöns östra strand leder vägen nära stranden och det är med hänsyn till landskapsbild och friluftsliv olämpligt att placera bebyggelse mellan vägen och sjön. Öster om vägen grandominerad skog i olika åldrar med tydliga stormskador. Inslag av björk och al och enstaka ekar och bokar. Inga uppenbara naturvärden med undantag för ett stråk med alsumpskog. Höjdpunkter med utsikt där bebyggelse inte skulle störa friluftsliv eller landskapsbild.

Vattendraget söderut från sjöns sydöstra hörn är obetydligt för landskapsbilden. Skogen på södra sidan mest yngre gran och lärk utan uppenbara naturvärden. Enstaka äldre träd vid stranden. Det finns en sjönära stuga på södra sidan och vid Åsen finns mindre arealer betesmark. I närheten av Åsen finns höjdlägen med sjöutsikt och utan särskilda andra uppenbara naturvärden. Väster om Åsen finns en vacker udde vilken bör reserveras för friluftslivet. Detta gäller sydvästra stranden av Hagasjön där bebyggelse nu saknas.

Söder om Glasshult finns betade naturbetesmarker med fornlämningar. Tillkommande bebyggelse bör inte placeras på naturbetesmark men gärna så att man skapar incitament för fortsatt bete. Väster och nordväst om Glasshult finns betydande arealer betesmark, med fornlämningar och med äldre ekar och tallar. Bebyggelse måste placeras med hänsyn till fornlämningar. Incitament för fortsatt bete bör beaktas. Tillkommande bebyggelse placeras företrädesvis på åker eller skogsmark men gärna nära betesmarken.

På norra sidan av Hagasjön bör det smala området mellan vägen och sjön undantas. Norr om vägen finns en höjd med bokskog och utsikt över sjön. Delar av detta område är klassat som nyckelbiotop.

Hallandsleden passerar genom norra delen av LIS-området.

Förtätning och utvidgning av det bebyggda området nordöst om Hagasjön skulle kunna ske utan negativa konsekvenser.

Vid Glassjön finns betesmarker på östra och norra sidan. Tillkommande bebyggelse bör placeras så att det skapar incitament för fortsatt betesdrift. Vattenbrogölen ligger inom skyddsvärd våtmark. Bebyggelse i dess närhet är olämplig.

Hagasjön är en sjö av betydelse för storlom.

Ställningstaganden

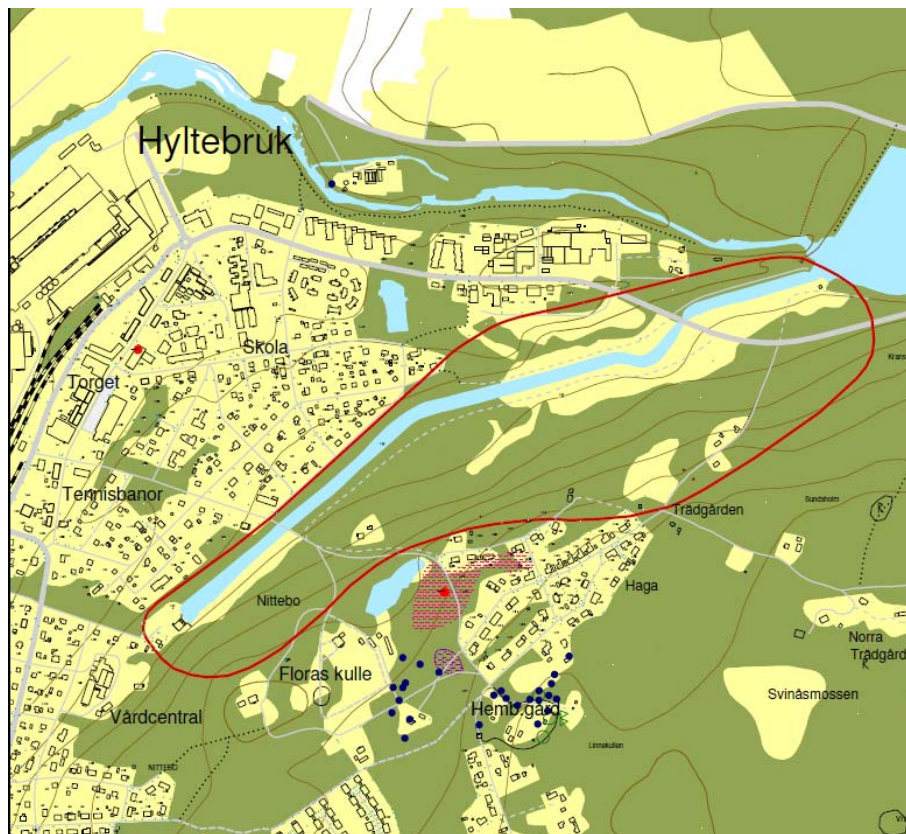
1. Smala zoner mellan vägar och stränder bör undantas från bebyggelse.
2. Sydvästra stranden av Hagasjön där bebyggelse nu saknas bör undantas.
3. Nyckelbiotoper och skog med särskilt dokumenterade naturvärden bör undantas.
4. Eventuell tillkommande byggnation inom eller i närheten av betesmarker bör förläggas så att de skapar ytterligare incitament för betesdrift.
5. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter. Detta inkluderar i detta fall storlom.
6. Sedvanlig hänsyn tas till friluftslivet; strandzoner måste till exempel förbli tillgängliga för allmänheten.

LIS-område 6. Nissan – Kanalen

Finns ej med i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

Backsvala i området har noterats i artportalen 2003 och drillsnäppa 2006.

Vid planering av eventuell kommande bebyggelse bör särskild hänsyn tas till kulturmiljön runt Floras Kulle.

Naturvärden som noteras i området är en mindre alsumpskog söder om kanalen nära bron.

Noteringar från besök i fält

Tillkommande bebyggelse bör planeras så att strövstigar på båda sidor kanalen kan fortsätta att användas. För övrigt hotas inga uppenbara eller dokumenterade särskilda naturvärden.

Ställningstaganden

1. Särskild hänsyn tas till friluftslivet; befintliga strövstigar måste förbli tillgängliga.
2. Alsumpskog bör undantas från bebyggelse.
3. Innan bygglov beviljas i Nissans närområde ska kraftbolag konsulteras om översvämningsrisker.

LIS-område 7. Stora Skärshultasjön

God status i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

Natura 2000-området Skärshultaberg ligger vid Nissastigen söder om Stora Skärshultasjön. Under förutsättning att bevarandeplanen följs bedöms inte områdets värdekärna påverkas av det utpekade LIS-området Stora Skärshultasjön – Skärshult.

Flytsäv noterades vid Stora Skärshultasjön i artportalen på 1990-talet.

Följande naturvärden finns noterade i området: Fyndplats för flytsäv i anslutning till badplatsen. LIS-området gränsar till Natura 2000-området Skärshultaberg i öster.

Noteringar från besök i fält

För södra stranden gäller att bedömning av åtgärdsbehov för minska vägbuller från närbelägna Rv 26 måste göras när eventuell tillkommande bebyggelse planeras. Delar av detta område är låglänt och olämpligt. Tekniskt mer lämpliga delar finns i området vid den gamla hinderbanan och i anslutning till befintligt stugområde i vars närhet det växer yngre skog utan särskilda dokumenterade naturvärden. Fortätning kan möjligen ske även i östra delen. Udden längst i väster inom det föreslagna området är obebyggd och bör så förbli. Den är bevuxen med gammal tallskog och är inte lättåtkomlig och därmed finns hinder för anslutning till sådana gemensamhetsanläggningar som skulle kunna bli aktuella i händelse av tillkommande bebyggelse.

Skärshultasjön är en sjö av betydelse för storlom.

Ställningstagande

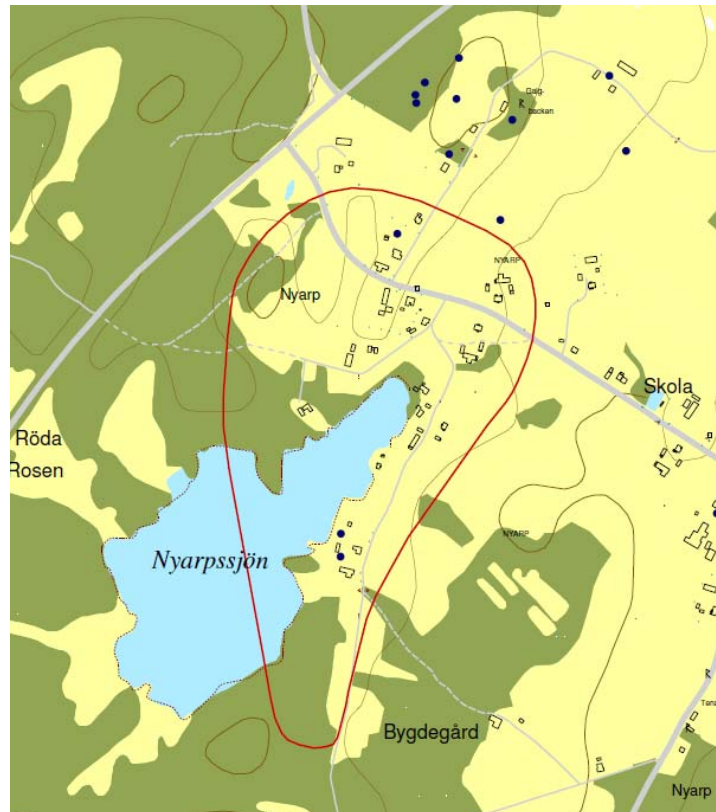
1. Särskild hänsyn tas till friluftslivet; befintliga strövstigar måste förbli tillgängliga.
2. Udden längst i väster undantas från bebyggelse.
3. Hänsyn tas vid planering till buller från Rv 26.

4. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter. Detta inkluderar i detta fall storlom.

LIS-område 8. Nyarpssjön

Finns ej med i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

Inga rödlistade arter finns registrerade i artportalen.

Följande naturvärden finns noterade i området: Grova träd (blå punkter) i anslutning till befintlig bebyggelse.

Noteringar från besök i fält

Förutom några dokumenterade grova vårdträd saknas dokumenterade särskilda naturvärden inom de landområden som föreslås ingå. Genomtänkt placering av tillkommande bebyggelse kan skapa nya incitament för hävd av strandnära odlingslandskap. Ingående skogsområden saknar uppenbara eller dokumenterade skyddsvärden.

Ställningstaganden

1. Eventuell tillkommande byggnation inom eller i närheten av betesmarker bör förläggas så att de skapar ytterligare incitament för betesdrift.
2. Sedvanlig hänsyn tas till friluftslivet; strandzoner måste till exempel förbli tillgängliga för allmänheten.
3. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter.

LIS-område 9. Stora Färgen – Bexet

God status i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

1,2 ha betesmark noterat i ängs och betesmarksinventeringen 2006.

Enligt kommunens Kulturmiljövårdsprogram bör det vid byggnadsåtgärder eller annan förtätning tas särskild hänsyn till området Ekenäs bevarandevärden.

Följande naturvärden finns noterade i området: Grova träd (blå punkter), hotad art (röd punkt), Vidare naturbetesmark och odlingslandskap vid Ekenäs. Odlingslandskapet vid Ekenäs växer nu igen.

Noteringar från besök i fält

Hägermad längst i norr är en vik med mycket vegetation och steniga stränder längst i öster vilka utgör tillhåll för drillsnäppa. Norr om Hägermad växer varierad skog med flera gamla tallar. Ingen ytterligare bebyggelse bör lokaliseras utanför redan bebyggt område i norr så att Hägermad behåller sin karaktär och sitt naturvärde. I området som redan är bebyggt kan förtätning ske, men ingen tillkommande bebyggelse bör lokaliseras mellan nuvarande bebyggelse och Bäckängsviken och inte heller på Koudden eller på Bäckängsvikens södra sida. Bäckängsviken utgör värdefull naturmiljö och närområdet utgör oavsett det inte heller lämpliga områden för tillkommande bebyggelse. I området runt Ekenäs kan ytterligare bebyggelse komma i fråga utan att kända naturvärden skulle äventyras. De angivna områdena med naturbetesmarker hävdas i stort sett inte alls mer och värdefulla delar av odlingslandskapet i Ekenäs håller på att försvinna på grund av igenväxning. I söder skulle tillkommande bebyggelse kunna lokaliseras så att det ger förnyade incitament till hävd för att skapa och bevara sjöutsikt. Detta vore positivt. Både söder och norr om Ekenäs finns grova och skyddsvärda bokar, ekar och askar att ta hänsyn till vid planering. Norr om Ekenäs finns två grova träd markerade vilka växer i ett litet bokhult. I det fallet är det inte bara de två träden utan hela hultet som bör beaktas. Hägnuddens yttre del bör undantas från bebyggelse.

Stora Färgen är en sjö av betydelse för fiskgjuse och storlom.

Ställningstaganden

1. Ingen ytterligare bebyggelse bör lokaliseras utanför redan bebyggt område i norr så att Hägermad behåller sin karaktär och sitt naturvärde.
2. Ingen tillkommande bebyggelse bör lokaliseras mellan nuvarande bebyggelse och Bäckängsviken och inte heller på Koudden eller på Bäckängsvikens södra sida.
3. Hägnuddens yttre del bör undantas från bebyggelse.
4. Eventuell tillkommande byggnation inom eller i närheten av betesmarker bör förläggas så att de skapar ytterligare incitament för betesdrift.
5. Vid planering bör hänsyn tas till grova träd och förekomst av hotade arter.
6. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter. Skyddsvärda arter inkluderar i detta fall storlom och fiskgjuse.
7. Sedvanlig hänsyn tas till friluftslivet; strandzoner måste till exempel förbli tillgängliga för allmänheten.

LIS-område 10. Stora Färgen – Koudden

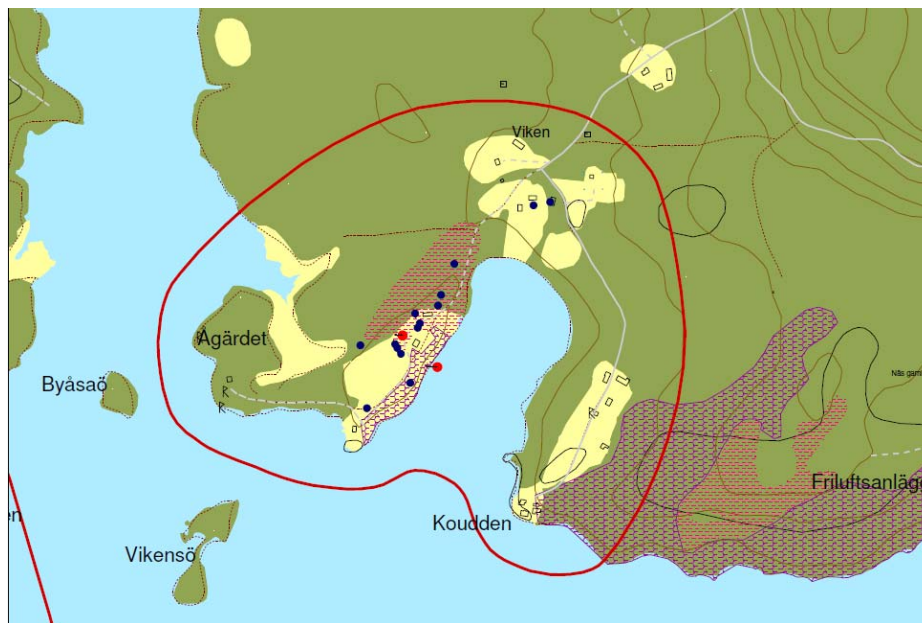
God status i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

Klosterlav noterat i artportalen i Viken 1997.

Söder om Viken finns en nyckelbiotop. Det är en lövängsrest på 2,2 ha. Där finns även sumpskogar på 8,6 ha med mosseskog där tall dominerar. Söder om det området finns ett 0,7 ha stort område med naturvärde i form av lövskogslund/hagmarksskog.

Öster om Koudden finns en nyckelbiotop. Det är en lövängsrest på 0,3 ha. Runt om nyckelbiotopen finns ett 14,1 ha stort område med naturvärde i form av lövskog.

Följande naturvärden finns noterade i området: Nyckelbiotop och skyddsvärd våtmark sydväst om Viken (röd skugga) med flera grova träd (blå punkter) noterade. Skogliga naturvärden finns noterade på Koudden (lila skugga). Skogen på Koudden tycks ha mist en del värden medan nyckelbiotopen sydväst om Viken är intakt.

Noteringar från besök i fält

Koudden är redan exploaterad med fritidshus. Där finns också en liten badplats.

Tillgängligheten för tillfälliga besökare är god med parkeringsplats som kan nyttjas utan att störa närområdet till stugorna och det går också bra att ta sig till angränsande strandområden utan att beträda tomtmark. Öster om Koudden finns en skoglig nyckelbiotop och ett angränsande område har angetts ha skogliga naturvärden. Området runt Koudden är dock i huvudsak bevuxet med yngre blandskog utan särskilda naturvärden. Det finns en fornlämning i detta område att ta hänsyn till. Västra delen med Ågårdet rymmer större naturvärden.

Sydväst om Viken finns en fuktig mark med gammal lundartad lövskog klassad som nyckelbiotop. Det området bör undantas. Mellan åkern och stranden finns naturbetesmark vilken dock inte längre betas intensivt och därmed tilltagande risk för igenväxning.

Lokalisering av bebyggelse på den lilla åkern, vilken inte heller längre tycks väl utnyttjad för jordbruk, skulle kunna skapa incitament för hävd av den strandnära betesmarken. Befintlig bebyggelse skulle också kunna utvecklas. Hänsyn måste tas till grova träd och rödlistade arter i närområdet där.

Själva Ågårdet är som namnet anger gammal odlingsmark vilken dock sedan lång tid är stadd i igenväxning och nu bevuxen med yngre ek och björk som sakta ersätter gamla fruktträd. I området finns en stuga och någon tillkommande bebyggelse skulle kunna inrymmas. Den måste då lokaliseras på de högre väl dränerade delarna på det som varit odlad mark. De höglänta delarna på Ågårdet avgränsas i öster av en våtmark med högt värde. Denna bör inte beröras av någon form av exploatering. Det finns även vid Ågårdet fornlämningar att ta hänsyn till.

Stora Färgen är en sjö av betydelse för fiskgjuse och storlom.

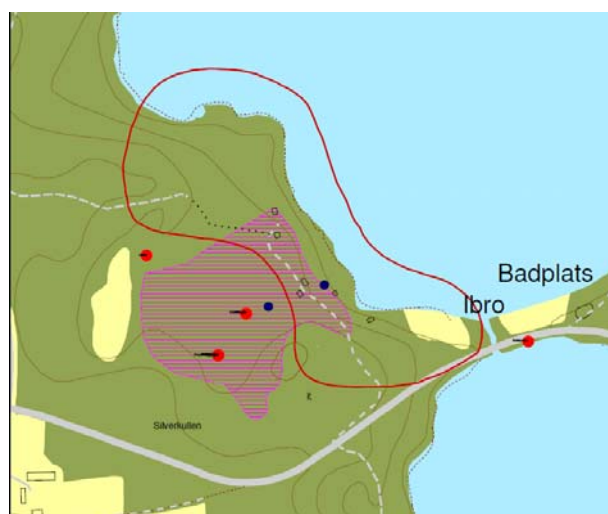
Ställningstaganden

1. Ingen ytterligare bebyggelse bör lokaliseras så att det negativt kan påverka nyckelbiotop eller skyddsvärd våtmark.
2. Sedvanlig hänsyn tas till friluftslivet; strandzoner måste till exempel förbli tillgängliga för allmänheten.
3. Eventuell tillkommande byggnation inom eller i närheten av betesmarker bör förläggas så att de skapar ytterligare incitament för betesdrift.
4. Vid planering bör hänsyn tas till grova träd och förekomst av hotade arter.
5. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter. Skyddsvärda arter inkluderar i detta fall storlom och fiskgjuse.

LIS-område 11. Mellan Färjen Hallaböke

God status i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

I Hallaböke finns en nyckelbiotop med ädellövnaturskog på 5,0 ha och två biotopskyddsytor med äldre naturskogsartade bokskogar. Den ena på 3,2 ha och den andra på 1,5 ha. Bokfjädermossa, bokkantlav, bokvårtlav, liten lundlav, lunglav, rosa skärelav och violettgrå porlav noterade i artdatabasen 2010. Orangefärgad klotlav, rosa lundlav och koralltaggvamp noterad 2002. Ädelkronlav 1997 och skaftslamkrypa 1996.

Följande naturvärden finns noterade i området: Nyckelbiotop (röd skugga). Grova träd (blå punkter). Hotade arter (röda punkter). Det biotopskyddade området får inte komma i fråga för exploatering.

Noteringar från besök i fält

Området ligger på en sluttning exponerad mot öster. Strandkanten är blockrik som i sydöstra delen mot Ibro badplats övergår i sandstrand. Den delen av området är en intressant isälvsavlagring. Längs stranden finns en bård med al, björk och tall. Området innanför detta består av öppen kulturpåverkad mark. I omgivningen utanför det utpekade området finns fornlämningar. En del av den befintliga bebyggelsen ligger i kanten av en botaniskt intressant bokskog. Området väster om bebyggelsen utgörs av biotopskyddad bokskog. Detta område är också klassat som nyckelbiotop. Nyckelbiotopen är större än det biotopskyddade området och innefattar även en del tomtmark runt befintlig bebyggelse.

Färgensjöarnas fågelliv är rikt med förekomst av bland annat storlom och fiskgjuse som häckande arter och smålom som en mer tillfällig besökare.

Området ligger inom Femsjöbygden, ett område av riksintresse som referensområde för svampforskning, gammal orörd naturskog mm.

I anslutning till tillfartsvägen till befintlig bebyggelse finns höjdlägen med sjöutsikt där viss begränsad tillkommande bebyggelse kan vara tänkbar. Eventuell framtida bebyggelse eller vägarbete måste dock planeras så att nyckelbiotopen inte påverkas negativt. Lägre belägna delar, inklusive närområdet till Ibro badplats är olämpligt för tillkommande bebyggelse med hänsyn till badplatsen, friluftslivet i allmänhet, de geologiska värdena och landskapsbilden. Området norr om den befintliga bebyggelsen är bevuxet med granskog utan påtagliga naturvärden. Tillkommande bebyggelse skulle kunna lokaliseras till denna del.

Ställningstaganden

1. Ingen ytterligare bebyggelse bör lokaliseras så att det negativt kan påverka nyckelbiotopen/det biotopskyddade området. Detta innebär att tillkommande bebyggelse inte bör lokaliseras till den centrala delen av området.
2. Lägre delar, inklusive närområdet till sandstranden vid Ibro bör undantas.
3. Sedvanlig hänsyn tas till friluftslivet; strandzoner måste till exempel förbli tillgängliga för allmänheten.
4. Vid planering bör hänsyn tas till grova träd och förekomst av hotade arter.
5. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter. Skyddsvärda arter inkluderar i detta fall storlom och fiskgjuse.

LIS-område 12. Hallasjön

God status i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

Naturreseptatet Kloö mosse består av ett stort orört myrkomplex med mossar och mellanliggande kärrstråk. En förtätning i LIS-området Hallasjön – Bohult påverkar inte den värdekärna

som reservatet är satt att skydda då det ligger på tillräckligt stort avstånd.

I Skogsstyrelsens "Skogens pärlor" noteras att öster om Bohult finns ett 2,3 ha stort område med bokskog med naturvärde och norr om Bohult finns ett 4,5 ha stort område med bokskog med naturvärde. Båda dessa områden ligger utanför strandskyddat område.

Bohult fanns med i ängs och hagmarksinventeringen 1991. Området bedömdes då ha ett visst värde. Hagmark var artfattig på grund av alltför kraftig beskuggning av björk, ek och bok. Vid ängs och betesmarksinventeringen 2006 noterades 1,6 ha bete, 0,5 ha äng. De geologiska formationerna "Hästryggarna" finns norr om området.

Lunglav har observerats och noterats i artportalen. Ett stort antal andra skyddsvärda lavar och mossor har noterats men dessa förekomster finns närmare Femsjö kyrkby.

Enligt kommunens Kulturmiljövårdsprogram bör det vid byggnadsåtgärder eller annan förtätning tas särskild hänsyn till områdets bevarandevärden.

Följande naturvärden finns noterade i området: Grova träd (blå punkter), hotade arter (röda punkter; lunglav), skogliga naturvärden (rödlila skugga) och naturbetesmark (gröna ränder) värdefullt odlingslandskap (lila rutor). Området ligger delvis (men perifert) inom Femsjöbygden, ett område av riksintresse som referensområde för svampforskning. (till höger om svart linje på kartan).

Noteringar från besök i fält

Området närmast stranden består i den östra delen av lövdominerad blandskog. Stranden är blockrik med sand i vikarna. Udden mitt i området bevuxen med bok och ekskog och saknar bebyggelse. Längre västerut övergår strandområdet åter till blandskog med stort inslag av bok och ek och med flera gamla tallar, björkar och ekar. Längst i väster består området av åkermark och ungskog. Hallasjön är en sjö av betydelse för fiskgjuse och storlom.

Ställningstaganden

1. Eventuell tillkommande byggnation inom eller i närheten av betesmarker bör förläggas så att de skapar ytterligare incitament för betesdrift.
2. Vid planering bör hänsyn tas till grova träd.
3. Sedvanlig hänsyn tas till friluftlivet; strandzoner måste till exempel förbli tillgängliga för allmänheten.
4. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter. Skyddsvärda arter inkluderar i detta fall storlom och fiskgjuse.

LIS-område 13. Södra Färgensjön–Löjenäs

God status i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

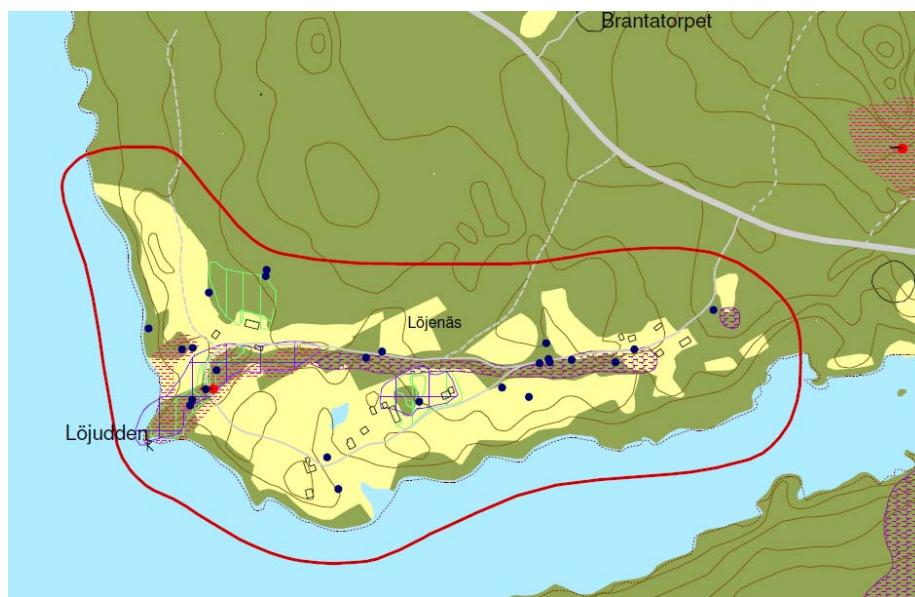
I Löjenäs finns en nyckelbiotop på 2,2 ha bestående av betad hagmark.

I ängs och hagmarks-inventeringen från 1991 noterades område av visst värde. Floran utarmad av beskuggning och trivial skogsflora dominerar. I ängs- och betesmarksinventeringen från 2006 noterades 1,7 ha bete, 0,7 ha äng.

Området ligger inom Femsjöbygden, ett område av riksintresse som referensområde för svampforskning, gammal orörd naturskog mm.

Enligt kommunens Kulturmiljövårdsprogram bör det vid byggnadsåtgärder eller annan förtätning tas särskild hänsyn till områdets bevarandevärden.

Följande naturvärden finns noterade i området: Grova träd (blå punkter), hotade arter (röda punkter), skogliga naturvärden (rödlila skugga), nyckelbiotop (röd skugga; längst i väster), värdefullt odlingslandskap (lila rutor) och naturbetesmark (gröna ränder). Området ligger inom Femsjöbygden, ett område av riksintresse som referensområde för svampforskning, gammal orörd naturskog mm.

Noteringar från besök i fält

I stort sett hela området utgörs av ett vackert kulturlandskap med inägomarker och partier med lövträd. Naturbetesmarker hävdas fortfarande men det är gott om träd så skuggtålig flora tar över. Inägomarkernas fortsatta hävd är avgörande för den tilltalande landskapsbilden med vacker sjöutsikt. Åkermarken nyttjas som vall. Hästhållning bidrar till skötsel av åker och betesmarker.

Äldre och nyare bebyggelse sätter prägel på byn och ger känsla av levande landsbygd. Stora skyddsvärden gör att tillkommande bebyggelse måste placeras med hänsyn tagen till gamla träd och till landskapsbild. Väl valda platser kan ge ytterligare incitament för fortsatt hävd av odlingslandskapet så att sjöutsikter behålls.

Ställningstaganden

1. Eventuell tillkommande byggnation inom eller i närheten av betesmarker bör placeras så att de skapar ytterligare incitament för betesdrift.
2. Vid planering bör hänsyn tas till grova träd. Bebyggelse i nyckelbiotopen bör undvikas.
3. Sedvanlig hänsyn tas till friluftlivet; strandzoner måste till exempel förbli tillgängliga för allmänheten.
4. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter. Skyddsvärda arter inkluderar i detta fall fladdermusarten barbastell, storlom och fiskgjuse.

LIS-område 14. Yasjön

Måttlig status på grund av förurning i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

Skirmossa har noterats vid Yabergsån i artportalen 2005. Yabergsån rinner fram i LIS-området Yasjön-Yaberg. Det bästa sättet att gynna skirmossan är att skapa och upprätthålla en zon med löv utmed vattendraget. Vid avverkning bör en så bred zon som möjligt med lövträd och stormfasta barrträd sparas. Den kända förekomsten av Skirmossa finns dock långt väster om LIS-området.

Yaberg noteras i ängs- och hagmarksinventeringen 1991 som ett område av visst värde med slättergubbe, gökärt, skogsklöver, prästkrage, ängsvädd.

Enligt kommunens Kulturmiljövårdsprogram bör det vid byggnadsåtgärder eller annan förtätning tas särskild hänsyn till områdets bevarandevärden.

Följande naturvärden finns noterade i området: Grova träd (blå punkter), värdefullt odlingslandskap (lila rutor) och naturbetesmark (gröna ränder).

Noteringar från besök i fält

Området i anslutning till det nedlagda sågverket och kringliggande byggnader saknar naturvärden och har för närvarande negativa estetiska och sociala värden. Någon form av utveckling av detta område vore positivt. En ekoby skulle kunna vara försörjd med elkraft från det lokala vattenkraftverket. Området mellan Yabergsån och Gullanabba är bevuxet med yngre granskog utan särskilda naturvärden. Vid Gullanabba finns redan bebyggelse öster om landsvägen i ett område med vacker landskapsbild. Sydost om Gullanabba finns en väl hävdad naturbetesmark. Bebyggelse bör inte förläggas så att det inkräktar på denna men möjligheter till placering av bebyggelse som ger incitament för fortsatt hävd bör om, det i övrigt är lämpligt, vägas in som en positiv faktor. I området öster och norr om Gullanabba finns i sjönära lägen fornlämningar att beakta.

Lerudden i norr är redan bebyggd och kan upplevas svårtillgänglig om man inte ska inkräkta på privatiserade områden som sträcker sig ner till vattnet. Det kan finnas viss möjlighet till förtätning av befintlig bebyggelse. Den yttre delen av Lerudden består av fuktig mark vilken är tekniskt olämplig för bebyggelse och inte heller attraktiv som besöksplats. För övrigt är området i norr (Abborrudd) bevuxet med yngre gran- och björkskog utan påtagligt naturvärde. Det är delvis fuktigt och låglänt men också väl dränerade höjder med fast mark. Det finns fornlämningar att beakta.

På Notavallsudden söder om Yabergsås finns fornämningen Mårtens grav, en lägerplats och en stuga. Tillkommande bebyggelse bedöms olämplig. Hela området söder om Notavallsudden saknar nu bebyggelse med undantag för en liten fiskestuga. Delar av området är fuktig mark med spår av odling, ängs- och betesbruk. På några ställen finns rika bestånd av Jungfru Marie nycklar och grönvit nattviol. Enstaka exemplar av dessa orkidéer finns här och var i området. Det strandnära området söder om sågverksplanen bör undantas från bebyggelse på grund av dess orördhet, botaniska värden och med hänsyn till fiskgjuse.

Yasjön är en sjö av betydelse för fiskgjuse och storlom.

Ställningstagande

1. Eventuell tillkommande byggnation i närheten av betesmarker bör förläggas så att de skapar ytterligare incitament för betesdrift.
2. Vid planering bör hänsyn tas till grova träd.
3. Sedvanlig hänsyn tas till friluftslivet; strandzoner måste till exempel förbli tillgängliga för allmänheten.
4. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter. Skyddsvärda arter inkluderar i detta fall storlom och fiskgjuse.

LIS-område 15. Jällunden – Simmarydnäs

God status i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

Siköns naturreservat är en ö med två mindre skär i sjön Jällunden. Då det redan finns befintlig bebyggelse i det föreslagna LIS-området, bedöms inte en anpassad förtätning av bebyggelsen i området orsaka störningar på de värden som naturreservatet är satt att bevara.

Simmarydnäs finns med i ängs och betesmarksinventeringen och bedömdes 1991 som område av visst värde. Den mest värdefulla floran finns närmast sjön såsom slättergubbe, jungfrulin, ängsskallra och svinrot.

Noteringar från besök i fält

Det föreslagna LIS-området, runt Kerstinaviken och Gunnareviken är redan exploaterat. Möjligheter till förtätning av bebyggelse där kan utnyttjas men i begränsad omfattning med hänsyn till sjöns generella värde för fiskgjuse. Båtlivet på sjön bör inte öka för mycket. Jällunden är en sjö av mycket stor betydelse för fiskgjuse och storlom. Som mest har det häckat sju par runt sjön och det är regelmässigt mellan tre och sex häckningar. Med hänsyn till förhållanden gällande fiskgjusehäckning så är hela den södra delen av sjön olämplig för tillkommande bebyggelse och LIS-området har därför begränsats så att den södra delen av sjön ligger utanför detta.

Jällunden är en sjö av mycket stor betydelse för fiskgjuse och storlom.

Ställningstagande

1. Innan bygglov beviljas för någon exploatering måste exploitören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagna exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter. Skyddsvärda arter inkluderar i detta fall storlom och fiskgjuse.
2. Sedvanlig hänsyn tas till friluftslivet; strandzoner måste till exempel förbli tillgängliga för allmänheten.

LIS-område 16. Sörsjön och Hallasjön

Finns ej med i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

Mellan Sörsjön och Hallasjön vid Åker och Färda finns en nyckelbiotop på 2 ha med grova ädellövträd. Ytterligare en nyckelbiotop med hotade arter finns i västra delen.

Vid ängs- och hagmarksinventeringen 1991 noterades Färda som klass 2 med fynd av ängsvädd. Vid ängs och betesinventeringen 2006 noterades 4,7 ha bete i Åker och 2,9 ha bete och 1,4 ha igenväxande strandäng registrerade i Färda vid ängs- och betesmarksinventeringen 2006.

Bokfjädermossa, skaftslamkrypa och flytsäv noterades i artportalen under 1990-talet. Fler skyddsvärda arter finns i omgivningarna men utanför LIS-området.

Enligt kommunens Kulturmiljövårdsprogram bör det vid byggnadsåtgärder eller annan förtätning tas särskild hänsyn till områdets bevarandevärden.

Följande naturvärden finns noterade i området: Grova träd (blå punkter), hotade arter (röda punkter), naturbetesmark (gröna ränder), värdefullt odlingslandskap (lila rutor) och skogliga nyckelbiotoper (röd skugga).

Noteringar från besök i fält

Runt dessa sjöar finns ett varierat kulturlandskap med omväxlande åker och bete. En del betesmarker har varit åker tidigare och är mindre artrika än de områden som har längre kontinuitet som äng och/eller bete. Den småkuperade terrängen (lösa jordlager från istiden med högre delar väl dränerade) ger en tilltalande landskapsbild. Flera höjder är trädbevuxna och en del av dessa inrymmer grova träd, t ex. Åminnshöjd. Några mindre områden i norra delen är klassade som nyckelbiotoper med rödlistade arter.

En annan nyckelbiotop med rödlistade arter finns i västra delen men utanför det strandskyddade området. En rödlistad art är även dokumenterad vid nordvästra delen av Sörsjön.

Fortsatt betesdrift är en viktig miljöfaktor i området. Om bebyggelse kan lokaliseras så att det ger ytterligare incitament till hävd av åker och bete så är det positivt.

Trädklädda höjder (Kalvabergskulle, Åminnshöjd) och nyckelbiotoper i nordost och längst i väster bör undantas. Vid planering bör hänsyn tas till grova träd. Botanisk expertis bör konsulteras vid planering för att undvika att de artrikare betesmarkerna exploateras i onödan.

Ställningstagande

1. Eventuell tillkommande byggnation inom eller i närheten av betesmarker bör förläggas så att de skapar ytterligare incitament för betesdrift.
2. Vid planering bör hänsyn tas till grova träd.
3. Sedvanlig hänsyn tas till friluftslivet; strandzoner måste till exempel förbli tillgängliga för allmänheten.
4. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter.
5. Trädklädda höjder (Kalvabergskulle, Åminnshöjd) undantas.

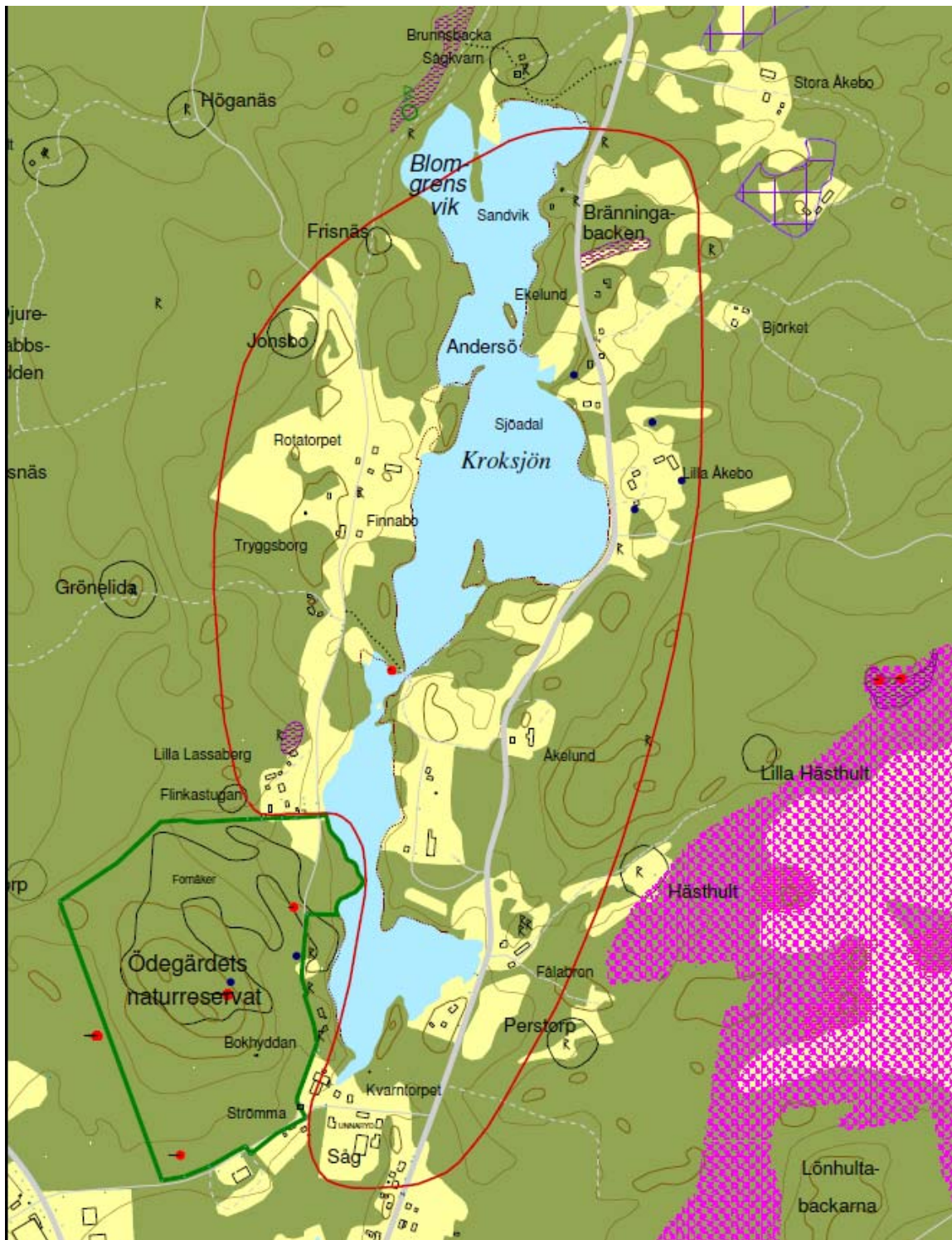
LIS-område 17. Kroksjön

Finns ej med i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag men ingår i Hylte kommuns kalkningsprogram.

Brunnsbacka sågkvarn är en kulturhistoriskt värdefull miljö utanför LIS-området norr om Kroksjön.

Naturreseptatet Ödegärdet är ett bokhult norr om Unnaryd. De planerade LIS-området vid Kroksjön bedöms inte orsaka några störningar på de värden som naturreseptatet är satt att bevara. Åkelundsbackar öster om Kroksjön har geologiska värden.

Följande naturvärden finns noterade i området: Grova träd (blå punkter), hotad art (röd punkt; utter) samt Ödegårdets naturreservat sydväst om LIS-området. Sydost om Kroksjön ligger myrskyddsområdet Lunnamossen.

Noteringar från besök i fält

På östra sidan är sträckan mellan Bränningabacken och Ekelund bevuxen med stormskadad äldre blandskog utan dokumenterade naturvärden. Höglägen finns med sjöutsikt och ändå med visst avstånd till stranden. En stövstig längs stranden bör bevaras i händelse av tillkommande bebyggelse. På "udden" sydväst om Ekelund växer gammal tall. Området bör undantas.

Längre söderut på östra sidan omväxlande skogs- och betesmark utan dokumenterade naturvärden och med spridd bebyggelse. Planering av eventuell tillkommande bebyggelse bör göras med hänsyn till dödisgropar i området kring Åkelund.

På västra sidan finns längst i söder Ödegårdets naturreservat utanför LIS-området. Norr därom varierande med inägomark och skogsmark. På näset sydost om Tryggsborg har utter observerats.

Längst i norr stormskadad skog utan dokumenterade naturvärden. Fortsatt hävd av inägomarker är av värde för landskapsbilden. Tillkommande bebyggelse kan ge ytterligare incitament för fortsatt jordbruk eller bete.

Uddar och näs i Kroksjön bör generellt undantas då de är av värde på många olika vis: jämförelsevis orörda, gamla träd, friluftsliv och i något fall rödlistad art. Bebyggelse bör inte heller planeras nära Ödegårdets naturreservat i söder.

Ställningstagande

1. Eventuell tillkommande byggnation inom eller i närheten av jordbruksmarker bör förläggas så att de skapar ytterligare incitament för fortsatt drift.
2. Vid planering bör hänsyn tas till grova träd.
3. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter.
4. Uddar undantas.
5. Planering av eventuell tillkommande bebyggelse bör göras med hänsyn till dödisgropar i området kring Åkelund.
6. Särskild hänsyn tas till friluftslivet; befintliga strövstigar måste förbli tillgängliga

LIS-område 18. Unnen – Unnaryd

God status i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

Förekomst av smålom har noterats i artportalen 2002. Flytsäv, bokfjädermossa, bokkantlav, bokvårtlav och lunglav har noterats i trakten under 1990-talet.

Sydväst om LIS-området ligger Unnaryds vattentäkt. Närområdet kring vattentäkten domineras av isälvsavlagringar med mäktiga grus- och sandlager.

Följande naturvärden finns noterade i området: Grova träd (blå punkter) och hotade arter (röda punkter; bland annat flytsäv).

Noteringar från besök i fält

Hela området på västra sidan är till stora delar redan exploaterat. Vid tillkommande bebyggelse bör hänsyn tas till de kulturmiljöer som finns beskrivna i Unnarvågs bevarandeplan. Det finns några fornlämningar på västra sidan att beakta vid planeringen. På Vallnäs finns också fornlämningar och Kungsholmen utgör ett historiskt minnemerke men utan fornlämningsmarkering på kartan. Roparudden saknar mer betydande naturvärden och dit skulle större mängd bebyggelse kunna lokaliseras. På Vallnäs finns det möjligheter till förtätning av befintlig bebyggelse. Området sydost om Vallnäs saknar nu bebyggelse men strax utanför det föreslagna LIS-området i sydost finns fritidshus i anslutning till en liten fin badvik norr om Ekö.

Området i sydost är till stor del bevuxet med yngre granskog utan dokumenterade naturvärden utöver förekomst av storlom och drillsnäppa (observerade vid besök). På Stenshultaudden finns dock äldre tallskog. Eventuell bebyggelse bör planeras så att badplatsen norr om Ekö bevaras som en skyddad oas, och de yttre delarna av Stenshultaudden (nu bevuxna med tallskog) bör inte heller komma i fråga för exploatering. Enstaka hus bör inte förläggas till

området i sydost, utan antingen en etablering av ett flertal hus eller ingen etablering. Orördheten bedöms väga tyngre där än intresset av att bygga enstaka hus. En zon med äldre tall från Stenshultaudden och norrut längs stranden är av visst värde (landskapsbild, vindskydd). De inre delarna är genomgående bevuxna med yngre eller olikåldrig skog utan uppenbara naturvärden.

En stig, ursprungligen en körväg, leder från det bebyggda området vid Vallsnäs mot sydost längs stranden till en vassbevuxen vik. Tillfarten till stigen upplevs nu privatiserad genom att tomtområde har avgränsats med staket som går ända ner till stranden. Eventuell fortsatt exploatering bör ske så att stigens tillgänglighet säkras (inga tomtavgränsningar ner till stranden). Den kunde med fördel anvisas som tillfart till fots till de små fina sandstränder som finns längs Stenshultauddens strand och även längre söderut.

På några platser inom området finns dokumenterade gamla och grova träd och rödlistade arter att ta hänsyn till.

Unnen är en sjö av betydelse för fiskgjuse och storlom. Det föreslagna LIS-området bedöms nu inte påverka fiskgjuse negativt.

Ställningstagande

1. Eventuell tillkommande byggnation inom eller i närheten av jordbruksmarker bör förläggas så att de skapar ytterligare incitament för fortsatt drift.
2. Vid planering bör hänsyn tas till grova träd och hotade arter.
3. Buller från skjutbana på västra sidan är en annan faktor att beakta.
4. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter. Detta inkluderar här storlom och fiskgjuse.
5. Särskild hänsyn tas till friluftslivet; befintliga strövstigar måste förbli tillgängliga
6. Eventuell bebyggelse bör planeras så att badplatsen norr om Ekö bevaras som en skyddad oas, och de yttre delarna av Stenshultaudden (nu bevuxna med tallskog) bör inte heller komma i fråga för exploatering.
7. Enstaka hus bör inte förläggas till området i sydost, utan antingen en etablering av ett flertal hus eller ingen etablering.

LIS-område 19. Unnen – Önnekvarn

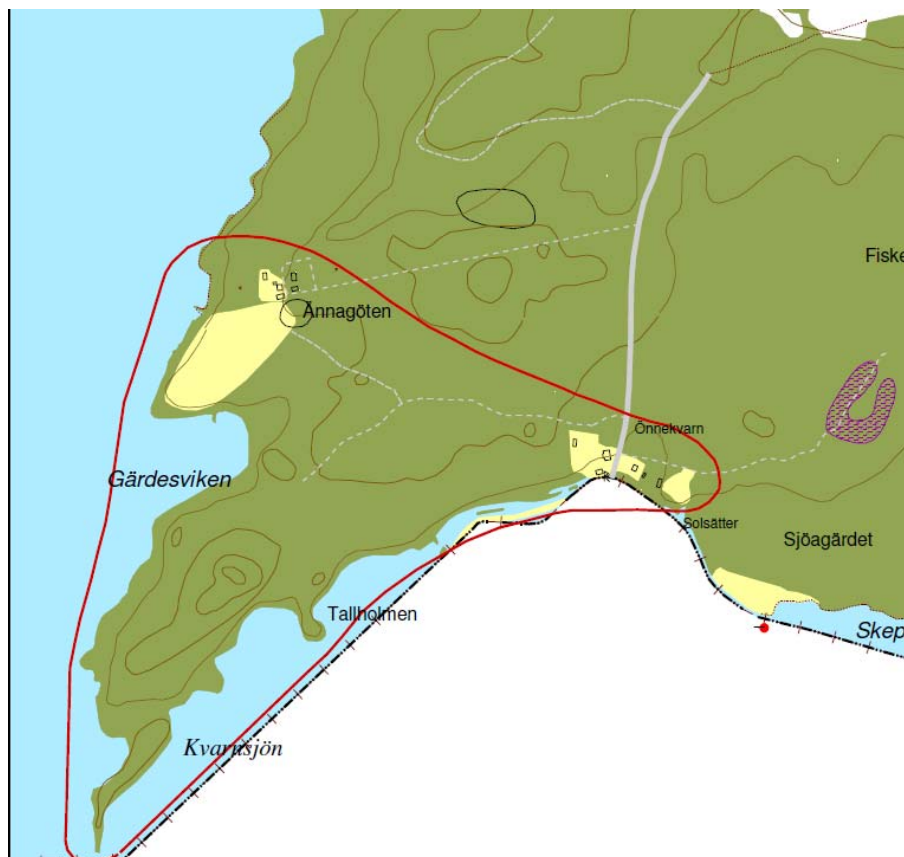
God status i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

I Önnekvarn finns ett 6,7 ha stort område med bokskog av naturvärde noterat i Skogens pärlor. Området ligger dock utanför LIS-området.

Klockgentiana och drillsnäppa noterad i artportalen. Även dessa utanför själva LIS-området.

Enligt kommunens Kulturmiljövärdsprogram bör det vid byggnadsåtgärder eller annan förtätning tas särskild hänsyn till områdets bevarandevärden.

LIS-området saknar dokumenterade naturvärden.

Noteringar från besök i fält

Öne är en by med månghundraårig tradition av handel och industri, där befolkningen på senare tid drastiskt minskat. Öne är strategiskt beläget mellan Unnen och Bolmen och det finns planer på att utveckla turismen genom skapande av en båtförbindelse med sluss mellan sjöarna. Området mellan Öne och Tallholmen är bevuxet med yngre blandskog utan särskilt uppenbara eller dokumenterade naturvärden. På denna sträcka är det fuktig mark nära stranden och vattenvegetation vid strandlinjen gör att man bara upplever begränsad kontakt med sjön. Sydväst om Tallholmen är det högre terräng med mer utsikt över sjön. Där är det delvis grandominerad skog i olika åldrar och delvis yngre nygallrad lövblandskog med björk och enstaka bokar. Det är steniga stränder på sydöstra sidan av udden. Skogen tycks inte hysa några särskilda naturvärden.

Yttersta udden som avgränsas av en fuktig svacka i terrängen bör undantas från bebyggelse.

Längst in i Gärdesviken på västra sidan är det sandstrand. Innanför denna är det fuktig mark med ek, al och björk vilken är olämplig för bebyggelse. Norr om Annagöten, en åker som fortfarande nyttjas, finns i nuläget ett antal byggnader. I närheten finns ett mindre fornlämningsområde att ta hänsyn till, men tillkommande bebyggelse är i övrigt tänkbar i detta område och då även enstaka hus. På udden i övrigt bör antingen planeras för ett antal hus ("bybildning") eller ingen byggnation. Enstaka hus är omotiverade i detta större område

utan befintlig bebyggelse. Förtätning i Önne by, med stor hänsyn till den gamla bebyggelsestilen, kan ske utan några påtagliga negativa konsekvenser för miljön.

Unnen är utpekad som ett nationellt särskilt värdefullt vatten och av riksintresse för friluftsliv. Sjön är också av betydelse för fiskgjuse och storlom.

Ställningstaganden

1. Yttersta udden bör undantas.
2. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter. Detta inkluderar här storlom och fiskgjuse.
3. Sedvanlig hänsyn tas till friluftslivet; strandzoner måste till exempel förbli tillgängliga för allmänheten.

LIS-område 20. Bolmen – Almesjö

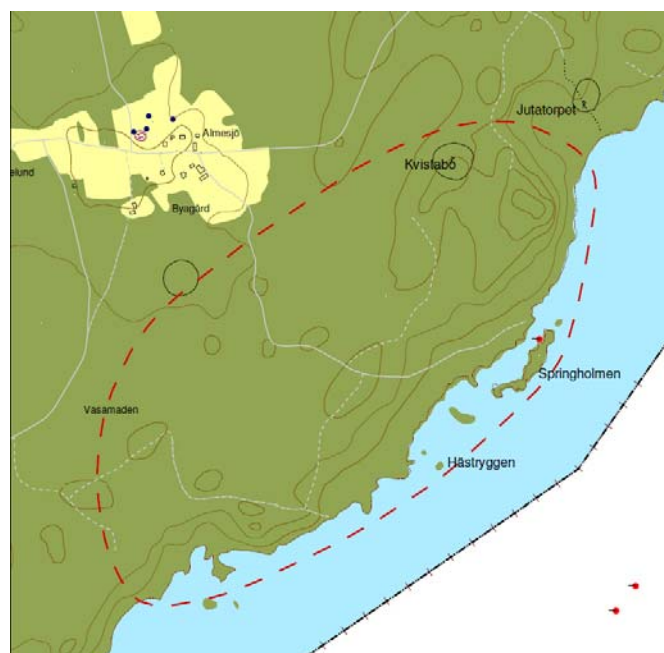
God status i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

Förekomst av smålom har noterats i artportalen 2010.

Viken mellan Almesjö och Vret/Odensjö (Kronobergs län) är generellt viktig för fiskgjuse och ur detta perspektiv är ökat friluftsliv inte önskvärt.

Noteringar från besök i fält

Ytterligare tryck av fritidsbåtar som uppehåller sig i viken mellan Almesjö och Vret bedöms som inte önskvärd ur fiskgjusens synpunkt. Betydelsen av detta bedöms av ornitologisk expertis vara så stor att området bör utgå.

Ställningstagande

1. Området bör i sin helhet utgå som LIS-område.

LIS-område 21. Bolmen – Järanäs

God status i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

Förekomst av smålom och gråtrut har noterats i artportalen 2010.

6,8 ha bete noterade i Järanäs vid ängs och betesmarksinventeringen 2006.

Halvön ligger inom område av riksintresse för friluftsliv och Bolmen är ett vatten av nationellt värde.

Följande naturvärden finns noterade i området: Grova träd (blå punkter), hotade arter (röda punkter; blå gråtrut), värdefullt odlingslandskap (lila rutor) och naturbetesmarker (gröna ränder).

Noteringar från besök i fält

På nordöstra delen av halvön finns fina naturbetesmarker som bör bevaras och skogen på nordvästra sidan bör också undantas från bebyggelse. Järanäs udde är väl synlig i hela Bolmen och kraftig exploatering skulle kunna ge negativ påverkan på möjligheten till ostörd vistelse på sjön. Tillkommande bebyggelse bör förläggas och planeras så att tillgängligheten till udden för friluftslivet inte påverkas negativt. Bättre anvisningar om var besökare får parkera och var man ska gå för att komma upp på högsta punkten eller ut på uddens yttre delar bör övervägas i samband med eventuell planering av ytterligare bebyggelse.

Det är av speciellt stor vikt att eventuellt tillkommande bebyggelse uppe i byn utformas på ett stilenligt sätt med hänsyn till den attraktiva landskapsbilden i Järanäs. Det finns även forn- och kulturlämningar, grova träd och rödlistade arter att ta hänsyn till vid planering av tillkommande bebyggelse.

Bolmen är en sjö av betydelse för fiskgjuse och storlom.

Ställningstagande

1. Naturbetesmarker i nordöst och skogen på nordvästra sidan bör undantas från bebyggelse.
2. Hänsyn måste tas till grova träd och till byggnadsstil.
3. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter. Detta inkluderar här storlom och fiskgjuse.
4. Särskild hänsyn tas till friluftslivet; strandzoner måste till exempel förbli tillgängliga för allmänheten och vid ytterligare byggnation bör planering ske för hur halvön kan behållas tillgänglig för allmänheten från landsidan.

LIS-område 22. Bolmen – Tiraholm

God status i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

Förekomst av smålom har noterats i artportalen 1970.

Naturreseptatet Tira öar är en ögrupp i Bolmen med naturskog och häckningsplats för bland annat fiskgjuse och storlom. Det råder landstigningsförbud på öarna under tiden 1 april till 15 juli och det är förbjudet att föra båt eller annan farkost med högre hastighet än fem knop närmast öarna.

Tiraholm ligger inom område av riksintresse för friluftsliv och Bolmen är ett vatten av nationellt värde.

Enligt kommunens Kulturmiljövårdsprogram bör det vid byggnadsåtgärder eller annan förtätning tas särskild hänsyn till områdets bevarandevärden.

Följande naturvärden finns noterade i området: Grova träd (blå punkter) och hotade arter (röda punkter; bl a skaftslamkrypa, åkerkulla, kavelhirs inom området och klockgentiana, rutskind och oxtungesvamp i närområdet), område med skogliga naturvärden (ädellövskog; rödlila skugga).

Noteringar från besök i fält

Det föreslagna området är redan intensivt utnyttjat och delvis bebyggt. Grova träd och skyddsvärda arter finns i östra delen av området och företrädesvis nära befintlig bebyggelse. Området västerut från Badhusviken är bevuxet med yngre skog utan särskilt påtagliga eller dokumenterade naturvärden. Vassbevuxna stränder i de inre delarna av litet värde för friluftslivet. Vid Haranabb finns en attraktiv högt belägen glänta. Bebyggelsemöjligheter är av värde för framtida arbetskraft inom rörelsen vid Tiraholm. Denna rörelse har på flera vis positiv betydelse för hela bygden. Detta inkluderar att vara ett lokalt centrum för kultur och natur med aktivt och miljömässigt väl anpassat nyttjande av Bolmens fiskeresurser. Ett övergripande miljömässigt mål blir att tillförsäkra fortsatt näringsverksamhet med incitament till åretruntboende med levande odlingslandskap och yrkesfiske.

Bolmen är en sjö av betydelse för fiskgjuse och storlom.

Ställningstagande

1. Sedvanlig hänsyn tas till friluftslivet; strandzoner måste till exempel förbli tillgängliga för allmänheten.
2. Eventuell tillkommande byggnation inom eller i närheten av åker- eller betesmarker bör förläggas så att de skapar ytterligare incitament för jordbruksdrift.
3. Vid planering bör hänsyn tas till grova träd och förekomst av hotade arter.
4. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter. Skyddsvärda arter inkluderar i detta fall storlom och fiskgjuse.

LIS-område 23. Bolmen – Möllekvärn

God status i vattendirektivets statusklassning av sjöar och vattendrag.

Möllekvärn, Bosebo och Prinsebo ligger inom område av riksintresse för friluftsliv och Bolmen är ett vatten av nationellt värde.

Enligt kommunens Kulturmiljövårdsprogram bör det vid byggnadsåtgärder eller annan förtätning tas särskild hänsyn till områdets bevarandevärden.

Följande naturvärden finns noterade i området: Grova träd (blå punkter) och hotade arter (röda punkter; bl a skaftslamkrypa och klotgräs)

Noteringar från besök i fält

I strandområdet söder om Lilla Slätten och just öster om Möllekvärn finns partier med ekskog mellan områden med öppnare mark vilken där bär spår av odling och bete. Väl placerad bebyggelse kan skapa incitament till att behålla delar av detta öppna landskap. Längre österut är det ungskog utan påtagliga naturvärden. Även på norra sidan dominerar yngre skog. I

anslutning till befintlig bebyggelse i Möllekvarn och Bosebo finns grova träd med i några fall rödlistade arter.

Det finns möjligheter till förtätning i Möllekvarn utan att naturvärden behöver påverkas negativt och det finns även möjligheter till tillkommande bebyggelse längs stranden norr om Möllekvarnsviken. Denna sträcka är redan bebyggd på flera ställen. Slutningen ner mot Bolmen är bördig och på vissa sträckor finns grova skyddsvärda ekar som bidrar till en attraktiv miljö. Det finns också på en del områden mycket hassel. I övrigt saknas dokumenterade naturvärden. Tidigare inägomarker brukas i huvudsak inte längre.

Det finns ett antal fornlämningar inom området.

Bolmen är en sjö av betydelse för fiskgjuse och storlom.

Ställningstagande

1. Sedvanlig hänsyn tas till friluftlivet; strandzoner måste till exempel förbli tillgängliga för allmänheten.
2. Eventuell tillkommande byggnation inom eller i närheten av åker- eller betesmarker bör förläggas så att de skapar ytterligare incitament för jordbruksdrift.
3. Vid planering bör hänsyn tas till grova träd och förekomst av hotade arter.
4. Innan bygglov beviljas måste exploatören som del av sin bygglovsansökan bilägga en aktuell bedömning av en kvalificerad person som visar att föreslagen exploatering inte negativt påverkar nyckelbiotoper, biotopskyddsområden eller skyddsvärda arter. Skyddsvärda arter inkluderar i detta fall storlom och fiskgjuse.

9. Påverkan på miljömål

Det finns 16 miljökvalitetsmål. De som främst berörs är:

God bebyggd miljö

Igenväxning av tidigare hävdad mark har blivit ett problem på flera håll i Hylte kommun. Fler boende och fler verksamheter på landsbygden i attraktiva strandnära områden kan medföra att flera människor kan bidra till att det historiska och kulturella arvet på platsen värnas och bevaras.

Landskapsbilden i sjölandskapet är känsligt och det är därför av största vikt att ny bebyggelse anpassas till såväl befintlig bebyggelse som naturmiljön i området.

Boendemiljöer skapas i de utpekade LIS-områdena som är fria från buller och har tillgång till solljus, rent vatten och ren luft. Miljöerna har även närhet till natur och grönområden där behovet av lek, rekreation, lokal odling samt ett hälsosamt lokalklimat kan tillgodoses.

Med fler boende på landsbygden stärks underlaget för en miljöanpassad kollektivtrafik.

Nya eller utökade avloppsanläggningar som uppfyller miljökraven förutsätts för att reducera påverkan på sjöar och vattendrag.

Levande sjöar och vattendrag

Sjöar och vattendrag bör fortsätta att kalkas så att de når god ytvattenstatus enligt EU:s ramdirektiv för vatten (2000/60/EG).

Nya eller utökade avloppsanläggningar som uppfyller miljökraven förutsätts i LIS-områdena för att reducera påverkan på sjöar och vattendrag.

Sjöar, stränder och vattendrag har stora värden för natur och kulturupplevelser samt för bad- och friluftsliv. Att detta värnas och utvecklas är ett av miljömålen. I en utflyttningkommun som Hylte kan dessa värden komma att stärkas genom landsbygdsutveckling då kulturmiljövärden ofta är starkt knutna till en fortsatt hävd.

Där människor samlas för bad och friluftsliv finns det ofta behov av faciliteter och service, vilket kan underlättas genom god planering av LIS-områdena.

Ingen övergödning

Ingen av Hyltes sjöar har i dagsläget sänkt statusklassning på grund av övergödning. Nya eller förbättrade avloppsanläggningar som uppfyller miljökraven förutsätts för att reducera påverkan på sjöar och vattendrag så att miljö kvalitetsnormen kan hållas även i framtiden.

Bara naturlig försurning

Ett flertal av de sjöar där LIS-områden pekats ut är beroende av kalkning för att nå miljö kvalitetsnormen. Sjöar vid utpekade LIS-områden som kalkas idag är Jällunden, Södra Färgen, Lilla Skärshultasjön, Hallasjön, Mjålasjöarna och våtmarker vid Kroksjön-Unnen. Sjöar och vattendrag vid utpekade LIS-områden som inte når god status på grund av försurning och som inte ingår i kalkningsprogrammet är Yasjön och Lillån/Bosgårdsån. Att människor bor i och använder ett område för rekreation kan stärka argumenten för fortsatta och nya bidrag till kalkningsverksamheten.

Ett rikt odlingslandskap

Ny bebyggelse bör i första hand placeras på mark som inte används för jordbruksändamål. Befintlig åkermark som fortsättningsvis brukas, innebär god resurshushållning. Exploatering bör varsamt beakta värdet av landskapsbilden som ett odlingslandskap innehar.

Ett rikt odlingslandskap är beroende av fortsatt hävd, vilket även kan anses främjas av ett stort intresse för platsen.

Levande skogar

Skogens betydelse för naturupplevelser och friluftsliv tas tillvara genom att fler människor bosätter sig i dess närhet. Detta gäller under förutsättning att förtätningen av bostäder i LIS-området sker med försiktighet om med hänsyn till de värden som finns på platsen.

Grundvatten av god kvalitet

Några av de utpekade LIS-områdena ligger i områden med viktiga grundvattenförekomster. I Torup sträcker sig isälvsavlagringar från nord till syd längs Klubbån. Förhållandena vid Sjögårdssjön och Prästgårdssjön bedöms dock inte påverka vattenuttaget till Torups vattentäkt.

Sydväst om LIS-området Unnaryd ligger Unnaryds vattentäkt. Drängsereds vattentäkt ligger vid den sydvästra delen av området LIS-området Drängsjön. Med nuvarande avgränsningar av LIS-områdena bedöms dessa vara förenliga med kraven på skydd för vattentäkterna.

Begränsad klimatpåverkan

Många är beroende av bil på landsbygden då kollektivtrafiken är svag eller helt saknas. Bosättning på landsbygden innebär därför ofta utökade utsläpp genom bilresor. Landsbygdsutveckling som kan styras till orter med befintlig kollektivtrafik bör därför prioriteras.

Med ett större antal boende på landsbygden och i småsamhällen finns förutsättningar för en utökad turtäthet för kollektivtrafiken. I ett längre tidsperspektiv kan ett stärkt boendeunderlag komma att innebära nya turer.

Säker strålmiljö

I några LIS-områden finns kraftledningar med elektromagnetiska fält att ta hänsyn till.

10. Ekonomiska konsekvenser

Konsekvenserna av tillägget i översiktsplanen bedöms medföra ett småskaligt byggande av bostäder och verksamheter. Några omfattande kommunala kostnader för infrastruktur förväntas inte. Kostnader för kommunal service i form av skolskjuts, ledningsnät samt eventuellt standardhöjning av vägar med mera kan uppstå. På landsbygden är det oftast Trafikverket eller enskilda vägföreningar som står för väghållningsansvaret.

En utbyggnad enligt strandskyddsplanen kan ge många positiva effekter för landsbygden och näringslivet. Etablering av företag med satsningar inom friluftsliv och rekreation kan ge nya arbetstillfällen i Hylte kommun. Fastigheter med möjlighet att bygga strandnära är attraktiva på bostadsmarknaden. Detta kan både locka ny befolkning till kommunen samt motverka avfolkning vilket i sin tur ger underlag för att behålla och förbättra servicen i kommunen.

På vissa platser i utpekade områden kan det komma att krävas nya avloppsanläggningar. Kommunen kan bli skyldig att stå för kostnaderna vid anläggande av dessa men kan ta ut en avgift vid anslutning.

11. Uppföljning

Kommunen har tagit över tillsynen av att strandskyddet från Länsstyrelsen. Det skapar en bättre möjlighet att på lokal nivå följa upp att strandområdet inte "privatiseras" i LIS-områdena. En viktig uppgift vid tillsynen blir att bevaka att det alltid lämnas en fri passage längs vattnet även i områden som bebyggs.

Hylte kommun kommer att upprätta en tillsynsplan för att påbörja arbetet. I första hand kommer nytagna flygfotografier ligga till grund för en översiktlig syn av kommunens strandområden. Därefter kommer en mer noggrann inventering att krävas för vidare åtgärder.